

Pradžia>Jūsų teisės>Nusikaltimų aukos>Žalos atlyginimas>Jeigu mano prašymas turi būti nagrinėjamas šioje šalyje Jeigu mano prašymas turi būti nagrinėjamas šioje šalyje

Ispanija

Už kokios rūšies nusikaltimą galiu gauti kompensaciją?

Pagal Ispanijos teisės aktus įprastinė kompensacijos už patirtą žalą ir sužalojimus reikalavimo procedūra yra baudžiamasis procesas, kurio metu vertinama ir civilinė, ir baudžiamoji atsakomybė. Todėl vietos baudžiamasis teismas (*Juzgado de Instrucción*) žalą patyrusiam asmeniui siūlo pareikšti civilinį ieškinį, kad jis galėtų nurodyti, ar nori pareikšti reikalavimą baudžiamąjame procese, ar pasilikti teisę reikalauti atlyginti patirtą žalą civiliniame procese.

Jei nukentėjusioji šalis nurodo, kad nori pareikšti reikalavimą baudžiamajame procese, ji gali pasirinkti civilinį ieškinį, kurį jos vardu pareikš prokuroras (tas pats bus taikoma, jei nukentėjusioji šalis nenurodys, kam teikia pirmenybę), arba, jei nori, dalyvauti asmeniškai (per advokatą ir prokurorą).

Jei nukentėjusioji šalis nusprendžia reikalauti atlyginti žalą ne baudžiamąjame procese, ji turi pradėti civilinį procesą pagal šio proceso taisykles.

Tarpvalstybiniais atvejais, pavyzdžiui, kai nusikaltimas buvo padarytas kitoje valstybėje narėje, o ne toje, kurioje nukentėjusysis gyvena, baudžiamajame teisme, nagrinėjančiame bylą, pagal nacionalinės teisės aktus galima reikalauti atlyginti žalą iš nusikaltimo vykdytojo.

Ispanijos teisės aktuose nustatytos konkrečios kompensavimo sistemos dėl smurtinių, seksualinių ir teroristinių nusikaltimų.

Už kokios rūšies žalą galiu gauti kompensaciją?

Dėl Ispanijoje įvykdytų smurtinių ir seksualinių nusikaltimų, sukėlusių mirtį, sunkių kūno sužalojimų ar žalos fizinei arba psichikos sveikatai, Ispanijoje yra pagalbos dėl tokio pobūdžio sąmoningų (tyčinių) ir smurtinių nusikaltimų sistema. Pagalba taip pat suteikiama nukentėjusiems nuo seksualinių nusikaltimų asmenims, net jei šie nusikaltimai įvykdyti nenaudojant smurto.

Apskritai teisės aktuose numatyta finansinę pagalbą galima gauti, jei nusikaltimo padarymo metu:

nukentėjusysis yra Ispanijos ar kitos ES valstybės narės pilietis;

nors nukentėjusysis nėra Ispanijos ar kitos ES valstybės narės pilietis, jo įprastinė gyvenamoji vieta yra Ispanijoje;

nukentėjusysis yra kitos valstybės, kuri Ispanijos piliečiams savo teritorijoje užtikrina panašią pagalbą, pilietis.

Mirties atveju pirmiau nurodyti pilietybės ar gyvenamosios vietos reikalavimai taikomi ne mirusiajam, o pagalbos gavėjams.

Sunkaus kūno sužalojimo arba didelės žalos fizinei ar psichikos sveikatai atveju pagalbos gavėjai bus tiesioginės aukos, t. y. asmenys, kurie patyrė tuos sužalojimus ar žalą.

Teisė į finansinę pagalbą atsiranda dėl sužalojimų, kuriais pažeidžiama fizinė neliečiamybė arba pakenkiama fizinei ar psichikos sveikatai ir dėl kurių nukentėjusysis tampa laikinai nedarbingas daugiau nei šešiams mėnesiams arba jam nustatomas bent 33 % nuolatinis nedarbingumas.

Dėl teroristinių nusikaltimų yra keletas valstybės pagalbos, skirtos nukentėjusiems nuo terorizmo asmenims, kad jiems būtų kompensuota tokio pobūdžio nusikaltimais padaryta žala, rūšių. Tarp teroro akto ir patirtos žalos turi būti tiesioginis ryšys.

Kompensaciją galima gauti už šią žalą ir sužalojimus:

kūno sužalojimus (tiek fizines, tiek psichikos traumas), taip pat išlaidas medicininiam gydymui, protezams ir chirurginėms operacijoms;

šios nukentėjusio asmens išlaidos bus padengtos tik tuo atveju, jei jos nebus visiškai ar iš dalies apmokėtos jam taikomos valstybinės ar privačios socialinės gerovės sistemos lėšomis;

turtinę žalą, padarytą fizinių asmenų būstams arba patirtą prekybos ir pramonės įmonėse, politinių partijų būstinėse, profesinėse sąjungose ir socialinėse organizacijose;

laikino apgyvendinimo išlaidas, kol fizinių asmenų įprastinėse gyvenamosiose vietose atliekami remonto darbai;

žalą, padarytą privačioms transporto priemonėms, įskaitant žalą, padarytą transporto priemonėms, naudojamoms žmonėms ar prekėms vežti sausumoje, išskyrus valstybei priklausančias transporto priemones.

Kompensacija už pirmiau nurodytą žalą (išskyrus už kūno sužalojimus) papildo kompensaciją, kurią tomis pačiomis aplinkybėmis nustato bet kuri kita viešojo sektoriaus institucija, arba kompensaciją, mokamą pagal draudimo sutartis. Šiais atvejais kompensacija yra pirmiau nurodytų viešojo administravimo institucijų arba draudimo įmonių išmokėtos kompensacijos ir oficialaus vertinimo metu apskaičiuotos kompensacijos skirtumas.

Kompensacijos dydis bus nustatytas atsižvelgiant į patirtą žalą (sužalojimų sunkumą ir jų sukeltos negalios pobūdį, mirtį ar kt.).

Kita pagalba:

studijoms: kai dėl teroro akto patirti kūno sužalojimai turi ypač didelių padarinių studentui, jo tėvams ar globėjams arba jie dėl tų sužalojimų nebegali dirbti pagal savo įprastą profesiją;

skubi psichologinė ir psichologinė-pedagoginė pagalba nukentėjusiesiems ir jų giminaičiams;

pagalba išskirtiniais atvejais, išimties tvarka teikiama siekiant palengvinti sunkią padėtį, kai nukentėjusiųjų asmeniniai ar šeimos poreikiai yra netenkinami ar aiškiai nepakankamai tenkinami teikiant įprastą pagalbą.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu asmens, mirusio dėl nusikaltimo, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų, tiesiogiai lėmusių nukentėjusiojo mirtį, atveju netiesioginiai nukentėjusieji gali būti pagalbos gavėjai, jei nusikaltimo padarymo metu nukentėjusysis buvo Ispanijos ar bet kurios kitos ES valstybės narės pilietis, arba, jei taip nėra – jei nukentėjusiojo įprastinė gyvenamoji vieta buvo Ispanijoje arba jis buvo kitos valstybės, kuri Ispanijos piliečiams savo teritorijoje skiria panašaus pobūdžio pagalbą, pilietis.

Pagalbos gavėjai, būtų šie asmenys:

mirusiojo sutuoktinis, jei jie nebuvo oficialiai išsiskyrę, arba asmuo, kuris nuolat gyveno kartu su mirusiuoju, su juo palaikydamas į santuoką panašius santykius, bent dvejus metus iki jo mirties, o tuo atveju, jei jie kartu turi vaikų, pakanka vien to, kad jie būtų kartu gyvenę;

pagalbos gavėju negali būti asmuo, nuteistas už tyčinį bet kokios formos nužudymą, kai mirusysis buvo jo sutuoktinis arba asmuo, su kuriuo nuteistąjį siejo panašaus pobūdžio pastovūs santykiai;

mirusiojo vaikas, kuris nuo šio asmens buvo priklausomas ir su juo gyveno, preziumuojant, kad nepilnamečiai vaikai ar neįgalūs suaugusieji yra finansiškai priklausomi;

kuris nors iš mirusiojo tėvų, kuris buvo finansiškai priklausomas nuo to asmens (tuo atveju, jei nėra jokių iš pirmiau minėtų asmenų);

nepilnamečių, kurių mirties tiesioginė priežastis yra įvykdytas nusikaltimas, tėvai taip pat laikomi netiesioginiais nukentėjusiais teikiant Ispanijos teisės aktuose numatytą finansinę pagalbą.

Tuo atveju, kai nusikaltimas yra tiesioginė nepilnamečio arba neįgalaus asmens mirties priežastis, to nepilnamečio arba neįgalaus asmens tėvai arba globėjai turi teisę gauti pagalbą, kurią sudaro tik jų faktiškai apmokėtų laidojimo išlaidų kompensacija, neviršijant teisės aktuose nustatytos ribos. Seksualinių nusikaltimų, kuriais padaroma žala nukentėjusiojo psichikos sveikatai, atveju pagalbos suma apims nukentėjusiojo laisvai pasirinkto terapinio gydymo išlaidas neviršijant teisės aktais nustatytos didžiausios sumos.

Teroristinių nusikaltimų atveju, jei dėl jų tiesioginis nukentėjusysis mirė, pagalbos gavėjais gali būti šie asmenys:

mirusiojo sutuoktinis;

nesusituokęs partneris, su kuriuo mirusysis bent dvejus metus kartu gyveno;

nesusituokęs partneris, su kuriuo mirusysis turi vaikų;

mirusiojo tėvai, jei jie buvo nuo to asmens finansiškai priklausomi; jei nėra tėvų – tokia pirmumo tvarka, kaip toliau išvardyta, tai yra mirusiojo vaikaičiai, broliai ir seserys, seneliai (kurie buvo finansiškai priklausomi nuo to asmens);

jei nėra nė vieno iš pirmiau nurodytų asmenų, vaikai (o jei jų nėra – tėvai), kurie nebuvo finansiškai priklausomi nuo nukentėjusiojo.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu nukentėjusiojo, kuris išgyveno, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją tokiu atveju?

Smurtinių arba seksualinių nusikaltimų, kuriais nukentėjusiajam buvo sukeltas sunkus kūno sužalojimas arba padaryta didelė žala fizinei ar psichikos sveikatai, atveju teisę gauti kompensaciją turi tik tiesioginiai nukentėjusieji, t. y. asmenys, kurie patyrė tuos sužalojimus ar žalą. Netiesioginiai nukentėjusieji pagalbos gavėjais gali būti tik tiesioginio nukentėjusiojo mirties atveju, teisės aktuose nustatytais atvejais ir jei tenkinami teisės aktuose nustatyti reikalavimai. Teroristinių nusikaltimų atveju teisę į teisės aktuose reglamentuotas teises ir išmokas turi šie asmenys:

mirusysis arba asmenys, kurie dėl teroro akto patyrė fizinę ir (arba) psichinę žalą;

asmenys, kurie patyrė turtinę žalą, jei jie nėra laikomi nukentėjusiais nuo teroro aktų asmenimis arba neturi teisės gauti pagalbos, išmokų ar kompensacijos dėl kitos priežasties;

asmenys, kurie nukentėjusiojo mirties atveju ir teisės aktuose nustatytomis sąlygomis ir pirmumo tvarka gali turėti teisę į pagalbą ar teises dėl giminystės (šeimos nariai), bendro gyvenimo faktinių santykių ar priklausomų santykių su mirusiuoju;

asmenys, pateikę įrodymus, kad iš teroristinės organizacijos sulaukė tiesioginių ir pasikartojančių grasinimų ar spaudimo;

sužeisti asmenys, patyrę įvairaus laipsnio negalią sukeliančių sužalojimų (iki antros eilės giminaičių);

asmenys, prieš kuriuos buvo įvykdytas teroristinis išpuolis, tačiau kurie nenukentėjo, turi teisę gauti medalių ir apdovanojimų, bet ne kokią nors finansinę kompensaciją.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu nesu ES šalies pilietis?

Smurtinių arba seksualinių nusikaltimų atveju:

taip, jei valstybė, kurios pilietis yra nukentėjusysis, užtikrina panašaus pobūdžio pagalbą Ispanijos piliečiams savo teritorijoje. Tokia pripažinimo praktika, kai remiamasi valstybės, kurios pilietis yra nukentėjusysis, taikomais teisės aktais, turi būti pagrįsta įrodymais ir yra vienas iš dokumentų, kuris turi būti pateikiamas su prašymu suteikti galutinę pagalbą dėl, pavyzdžiui, laikino nedarbingumo ar negalią sukeliančių sužalojimų. Ispanijos administracija patikrins užsienio teisės akto, kuriuo remiamasi, turinį bei galiojimą ir nuspręs, ar jis gali būti taikomas kiekvienu konkrečiu atveju.

Teroristinių nusikaltimų atveju, kad būtų taikoma Ispanijos teisės aktuose numatyta pagalbos sistema, išmokos ir kompensacija, teroro aktai turi būti įvykdyti Ispanijos teritorijoje arba jos jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje po 1960 m. sausio 1 d.

Jei nukentėjusysis patiria teroro akto, įvykdyto Ispanijos teritorijoje arba jos jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje po 1960 m. sausio 1 d., poveikį, jis turi teisę gauti teisės aktuose numatytą pagalbą, nepriklausomai nuo nukentėjusiojo pilietybės.

Ispanijos teisės aktuose numatyta pagalbos schema taip pat taikoma šiais atvejais:

Ispanijos piliečiams, užsienyje nukentėjusiems nuo grupių, kurios įprastai veikia Ispanijoje, arba nuo teroro aktų prieš Ispanijos valstybę arba Ispanijos interesus;

Ispanijos piliečiams, nukentėjusiems nuo teroro aktų, įvykdytų už valstybės teritorijos ribų, kurie nėra įtraukti į ankstesnę pastraipą;

taikos ir saugumo operacijų dalyviams, priklausantiems Ispanijos kontingentams užsienyje, prieš kuriuos įvykdytas teroro aktas.

Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, jeigu čia gyvenu arba esu iš šios šalies (tai mano gyvenamosios vietos arba pilietybės šalis), net jeigu nusikaltimas buvo padarytas kitoje ES šalyje? Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, o ne šalies, kurioje padarytas nusikaltimas? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju Ispanijos teisės aktų nuostatos taikomos laikinosioms ir galutinėms teisės aktuose numatytoms prašymų suteikti pagalbą nagrinėjimo ir pagalbos teikimo tiesioginėms ir netiesioginėms nusikaltimų aukoms procedūroms, jei nusikaltimas buvo padarytas Ispanijoje, o pagalbos prašančio pareiškėjo įprastinė gyvenamoji vieta yra kitoje ES valstybėje narėje.

Tokiais atvejais, jei prašymas suteikti Ispanijos teisės aktuose numatytą valstybės pagalbą pateikiamas per valstybės, kurioje yra pareiškėjo įprastinė gyvenamoji vieta, padedančiąsias institucijas, Ispanijos sprendžiančioji institucija (t. y. Finansų ir viešojo administravimo ministerijos (*Ministerio de Hacienda y Función Pública*) Personalo išlaidų ir valstybinių pensijų generalinis direktoratas (*Dirección General de Costes de Personal y Pensiones Públicas*)) pareiškėjui ir padedančiajai institucijai turi pranešti apie:

prašymo suteikti valstybės pagalbą gavimą, bylą nagrinėjančią įstaigą, bylos nagrinėjimo terminą ir, jei įmanoma, datą, iki kurios planuojama priimti sprendimą;

sprendimą, kuriuo baigiama byla.

Be to, Personalo išlaidų ir valstybinių pensijų generalinis direktoratas, kaip sprendimus priimanti įstaiga, gali kreiptis dėl valstybės, kurioje yra pagalbos prašančio pareiškėjo įprastinė gyvenamoji vieta, padedančiosios institucijos bendradarbiavimo, kad būtų išklaustas pareiškėjas arba bet koks kitas reikiamas asmuo.

Todėl direktoratas gali padedančiosios institucijos prašyti suteikti visa tai, ko reikia, kad būtų nagrinėjanti įstaiga galėtų tiesiogiai išklausti asmenį, visų pirma telefonu arba surengiant vaizdo konferenciją, jei asmuo su tuo sutinka.

Ar kad galėčiau reikalauti kompensacijos turiu pirmiausia apie nusikaltimą pranešti policijai?

Taip, **smurtinių ir seksualinių nusikaltimų** atveju to reikia, nors yra galimybė, kad baudžiamąjį procesą savo iniciatyva pradėjo kompetentingos institucijos, – tada pranešti policijai nereikia.

Paprastai pagalba suteikiama tuo atveju, jei buvo priimtas teisinis sprendimas, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas ir dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių. Teisės aktuose numatyta, kad, kol vyksta baudžiamasis procesas, atsižvelgiant į sudėtingą nusikaltimo aukų ar pagalbos gavėjų finansinę padėtį gali būti skirta laikina pagalba. Laikinos pagalbos galima prašyti po to, kai nukentėjusysis praneša kompetentingoms institucijoms apie atitinkamus įvykius, arba kai kompetentingos institucijos ir be pranešimo pradeda baudžiamąjį procesą.

Ar prieš pateikdamas prašymą turiu sulaukti policijos tyrimo ar baudžiamojo proceso pabaigos?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju norėdamas pateikti prašymą suteikti finansinę pagalbą, prie prašymo turite pridėti teisinio sprendimo, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas ir dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių (sprendimo, sprendimo, priimto *in absentia*, sprendimo užbaigti bylą dėl kaltinamojo mirties arba sprendimo nutraukti bylą), kopiją.

Teroristinių nusikaltimų atveju Ispanijos teisės aktuose numatyta pagalba ir išmokos gali būti suteiktos tik tada, jei nukentėjusiajam buvo suteikta teisė gauti kompensaciją pagal civilinę atsakomybę dėl veiksmų ir jų padarinių, dėl kurių kompensacija gali būti skiriama sprendimu, dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių, arba, nors toks sprendimas nėra priimtas, buvo atliktas reikiamas teisinis tyrimas arba buvo pradėtas baudžiamasis procesas dėl nusikaltimo.

Ar pirmiausia turiu reikalauti kompensacijos iš nusikaltėlio, jei jis nustatytas?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju norėdamas pateikti prašymą suteikti finansinę pagalbą, prie prašymo turite pridėti teisinio sprendimo, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas ir dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių (sprendimo, sprendimo, priimto *in absentia*, sprendimo užbaigti bylą dėl nusikaltimo vykdytojo mirties arba sprendimo nutraukti bylą), kopiją.

Šis reikalavimas reiškia tai, kad norėdamas prašyti suteikti finansinę pagalbą, turite pradėti teismo procesą prieš asmenį, įtariamą nusikaltimo padarymu.

Teroristinių nusikaltimų atveju Ispanijos teisės aktuose numatyta pagalba ir išmokos gali būti suteiktos tik tada, jei nukentėjusiajam buvo suteikta teisė gauti kompensaciją pagal civilinę atsakomybę dėl įvykių ir jų padarinių, dėl kurių kompensacija gali būti skiriama sprendimu, dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių, arba, nors toks sprendimas nėra priimtas, buvo atliktas reikiamas teisinis tyrimas arba buvo pradėtas baudžiamasis procesas dėl nusikaltimo. Todėl, kad būtų galima suteikti teisės aktuose numatytą pagalbą ir išmokas būtina, kad būtų pradėtas baudžiamasis procesas, arba bent jau atliktas tinkamas teisminis tyrimas.

Ar vis tiek galiu reikalauti kompensacijos, jeigu nusikaltėlis nebuvo nustatytas arba nuteistas? Jei taip, kokius mano reikalavimą pagrindžiančius įrodymus turiu pateikti?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju, jei nusikaltimo vykdytojas nenustatytas, nėra galimybės prašyti kompensacijos, nes vienas iš reikalavimų yra pateikti teisinio sprendimo dėl įtariamo nusikaltimo vykdytojo, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas ir dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių, kopiją. Jei baudžiamasis procesas dar nesibaigė, pvz., dar nėra priimtas teisinis sprendimas, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas ir dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių, galima prašyti suteikti laikiną pagalbą, jei pateikiami įrodymai, kad nukentėjusiojo arba pagalbos gavėjų finansinė padėtis yra sudėtinga.

Jei įtariamasis nusikaltimo vykdytojas į teismą neatvyksta, prie prašymo suteikti pagalbą turi būti pridedamas atitinkamas sprendimas, priimtas *in absentia*. Vienas iš dokumentų, kurį reikia pateikti kartu su prašymu suteikti laikiną pagalbą, yra prokuratūros pranešimas, kuriame būtų nurodyta, kad yra *prima facie* įrodymų, kad mirtis, sužalojimai arba žala buvo sukelti smurtiniais ir sąmoningais (tyčiais) veiksmais.

Teroristinių nusikaltimų atveju galima prašyti suteikti Ispanijos teisės aktuose numatytą pagalbą ir išmokas, jei buvo atlikti tinkami teisiniai tyrimai arba buvo pradėtas baudžiamasis procesas siekiant priimti sprendimą dėl nusikaltimų.

Ar yra terminas, per kurį turiu pareikalauti kompensacijos?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju prašymo suteikti pagalbą pateikimo terminas paprastai yra vieni metai nuo tos dienos, kurią įvyko nusikaltimas.

Teroristinių nusikaltimų atveju prašymo suteikti kompensaciją už kūno sužalojimus ar turtingą žalą pateikimo terminas paprastai yra vieni metai nuo tos dienos, kurią buvo padaryta žala.

Kokie nuostoliai ir išlaidos atlyginami kompensacija?

a) nusikaltimo aukai

- Turtinė žala

Dėl **smurtinių ir seksualinių nusikaltimų** pagalba suteikiama **mirties, sunkaus kūno sužalojimo ar didelės žalos fizinei arba psichikos sveikatai atveju.**

Sunkus sužalojimas yra toks sužalojimas, kuris pakenkia kūno neliečiamumui arba fizinei ar psichikos sveikatai ir dėl kurio jį patyręs asmuo laikinai arba visam laikui tampa nedarbingas.

Kūno sužalojimas arba žala fizinei arba psichikos sveikatai turi būti pakankamai sunkūs, kad pagal Ispanijos socialinio draudimo teisės aktus būtų galima nustatyti nuolatinį nedarbingumą arba laikiną nedarbingumą, trunkantį ilgiau nei šešis mėnesius. Nuolatinio nedarbingumo laipsnis turi būti bent 33 %.

Dėl **teroristinių nusikaltimų** įprastinė pagalba teikiama šiais nenumatytais atvejais:

Mirtis: pagal draudimo liudijimą neapdraustų asmenų, žuvusių dėl teroristinio išpuolio, palaikų gabenimo, laidotuvių, laidojimo ir (arba) kremavimo išlaidas pagalbos gavėjams padengia valstybė, neviršijant teisės aktuose nustatytos ribos.

Be to, tam tikrais atvejais pagalbos gavėjai turi teisę į:

bet kokios sumos, nurodytos teismo sprendime dėl civilinės atsakomybės už dėl įvykių patirtą fizinę ar psichologinę žalą, dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių, dydžio išmoką išimtinėmis aplinkybėmis;

turtinės žalos atlyginimą;

pagalbą mediciniam gydymui ir papildomai sveikatos ir psichosocialinei priežiūrai;

pagalbą studijoms;

su būstu susijusią pagalbą;

ypatingą pagalbą esant poreikiui;

Nukentėjusių nuo terorizmo asmenų civilinio pripažinimo karališkojo ordino (*Real Orden de Reconocimiento Civil a las Víctimas del Terrorismo*) skiriamas apdovanojimus.

Kūno sužalojimas:

asmenys, patyrę **kūno sužalojimą**, turi teisę gauti kompensaciją už medicininio gydymo, protezų ir chirurginių intervencijų, susijusių su teroristiniais veiksmais, išlaidas, jei įrodoma, kad toks gydymas reikalingas, o šios išlaidos nėra apmokamos jokios šiems asmenims taikomos valstybinės ar privačios gerovės sistemos lėšomis.

Skiriamos šios situacijos:

sunki negalia;

nuolatinis nedarbingumas be galimybės užsiimti jokia profesija;

nuolatinis nedarbingumas be galimybės asmeniui užsiimti jo įprasta profesija;

dalinis nuolatinis nedarbingumas: šiose situacijose yra numatyta nustatyto dydžio finansinė kompensacija.

Be to, tam tikrais atvejais pagalbos gavėjai turi teisę į:

bet kokios sumos, nurodytos teismo sprendime dėl civilinės atsakomybės už dėl įvykių patirtą fizinę ar psichologinę žalą, dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių, dydžio išmoką išimtinėmis aplinkybėmis;

turtinės žalos atlyginimą;

pagalbą mediciniam gydymui ir papildomai sveikatos ir psichosocialinei priežiūrai; pagalbą studijoms;

su būstu susijusią pagalbą;

ypatingą pagalbą esant poreikiui;

Nukentėjusių nuo terorizmo asmenų civilinio pripažinimo karališkojo ordino (*Real Orden de Reconocimiento Civil a las Víctimas del Terrorismo*) skiriamus apdovanojimus.

Nepagydomi sužalojimai, nesukeliantys negalios: šiuo atveju sumos skiriasi atsižvelgiant į žalos vertinimą, kuris atliekamas pagal nukentėjusiems nuo eismo įvykių asmenims nustatytą sistemą, naudojant skalę, sudarytą taikant socialinio draudimo teisės aktus dėl kompensacijos už nepagydomą sužalojimą, suluošinimą ir subjaurojamą ir negalios nesukeliančius sužalojimus, kurie buvo patirti dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos.

Vertinant kompensaciją už padarinius, įskaitant fizinius, intelekto, jutimo ir organinius sutrikimus ir sužalojimo sukeltą žalą išvaizdai, išliekančius pasibaigus gijimo procesui, nukentėjusiems nuo eismo įvykių asmenims skirta sistema apima būsimos sveikatos priežiūros, protezų, reabilitacijos namuose ir klinikoje išlaidas bei išlaidas, patirtas dėl asmeninio nepriklausomumo (be kitų dalykų) praradimo.

Tai taip pat apima laikiną nedarbingumą, kurį nukentėjusysis gali patirti gaudamas sveikatos priežiūros paslaugas ir negalėdamas užsiimti savo profesine arba įprasta veikla.

Be to, nukentėję nuo terorizmo asmenys, patyrę nepagydomų negalios nesukeliančių sužalojimų, turi teisę į (kai taikoma):

bet kokios sumos, nurodytos teismo sprendime dėl civilinės atsakomybės už dėl įvykių patirtą fizinę ar psichologinę žalą, dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių, dydžio išmoką išimtinėmis aplinkybėmis;

turtinės žalos atlyginimą;

pagalbą medicininiam gydymui ir papildomai sveikatos ir psichosocialinei priežiūrai;

atleidimą nuo studijų mokesčių;

su būstu susijusią pagalbą;

ypatingą pagalbą esant poreikiui;

Nukentėjusių nuo terorizmo asmenų civilinio pripažinimo karališkojo ordino (*Real Orden de Reconocimiento Civil a las Víctimas del Terrorismo*) skiriamus apdovanojimus.

Laikinas nedarbingumas: šiuo atveju nukentėjusysis laikomas laikinai nedarbingu, kol jis gauna sveikatos priežiūros paslaugas ir negali užsiimti savo profesine arba įprasta veikla.

Be to, tam tikrais atvejais nukentėjusieji taip pat turi teisę gauti papildomą pagalbą, skiriamą asmenims, kuriems nustatytas nuolatinis nedarbingumas, arba patyrusiems nepagydomų negalios nesukeliančių sužalojimų (išskyrus pagalbą studijoms).

Žmogaus pagrobimas: kompensacija apima nustatyto dydžio finansinę kompensaciją ir kompensaciją už kūno sužalojimą, kurį patyrėte dėl pagrobimo.

Be to, pagalbos gavėjai kompensaciją už kūno sužalojimą, kurį patyrė dėl pagrobimo, gali gauti kartu su kitų rūšių pagalba, pavyzdžiui:

bet kokios sumos, nurodytos teismo sprendime dėl civilinės atsakomybės už dėl įvykių patirtą fizinę ar psichologinę žalą, dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių, dydžio išmoka išimtinėmis aplinkybėmis;

turtinės žalos atlyginimu;

pagalba medicininiam gydymui ir papildomai sveikatos ir psichosocialinei priežiūrai;

su būstu susijusia pagalba;

ypatinga pagalba esant poreikiui;

Nukentėjusių nuo terorizmo asmenų civilinio pripažinimo karališkojo ordino (*Real Orden de Reconocimiento Civil a las Víctimas del Terrorismo*) skiriamais apdovanojimais.

Turtinė žala: ši pagalba papildo bet kokią kitą valstybės institucijų skiriamą pagalbą arba pagalbą pagal draudimo sutartis, ir yra sumažinama tokios gautos pagalbos suma.

Valstybei priklausančiam turtui padaryta žala nekompensuojama.

Pagalbos gavėjai turi teisę į:

Kompensacija už žalą būstui:

Dėl fizinių asmenų įprastinės gyvenamosios vietos, kuri paprastai suprantama kaip pastatas, kuriame bent šešis mėnesius per metus yra asmens arba šeimos ūkio gyvenamoji vieta, kompensacija gali būti skiriama už žalą konstrukcijai, įrangai ir baldams, kuriuos reikia pakeisti, kad būtų atkurtos gyvenamosios vietos buvusios tinkamos gyvenimo sąlygos, išskyrus tam tikrus elementus.

Dėl gyvenamosios vietos, kuri nėra įprastinė, skiriama pusės žalos dydžio kompensacija, neviršijant taikomuose teisės aktuose nustatytos ribos dėl būsto.

Laikinas apgyvendinimas:

Jei dėl teroristinio išpuolio atitinkami asmenys turi laikinai palikti savo namus, kol atliekami remonto darbai, Vidaus reikalų ministerija gali padėti padengti laikino apgyvendinimo išlaidas.

Kompensacija už žalą komercinėms ar pramoninėms patalpoms:

Į kompensaciją įtraukiamos remonto, reikalingo siekiant vėl pradėti veiklą tokiose patalpose, įskaitant sugadintus baldus ir įrangą, išlaidos neviršijant taikomuose teisės aktuose nustatytos kompensacijos ribos.

Kompensacija už žalą transporto priemonėms:

Gali būti kompensuojama žala, padaryta privačioms transporto priemonėms, įskaitant žalą, padarytą transporto priemonėms, naudojamoms žmonėms ar prekėms vežti sausumoje.

Būtina, kad incidento metu galiojotų privalomojo transporto priemonės draudimo liudijimas, jei turėti tokį draudimą reikalaujama pagal konkrečius teisės aktus. Kompensacija apims remontui reikalingas išlaidas, taip pat gali būti skiriama pagalba, jei transporto priemonė sunaikinama.

Pagalba studijoms: pagalba studijoms suteikiama, jei dėl teroro akto studentas, jo našlys arba našlė, nesusituokęs partneris, mirusiojo vaikai, jo tėvai, broliai ir seserys arba globėjai patiria sužalojimų, dėl kurių jie negali užsiimti savo įprasta profesija. Pagalbos suteikimo reikalavimai nustatyti taikomuose teisės aktuose.

Atsakomybę už kompensaciją nuo teroristinių išpuolių nukentėjusiems asmenims prisiima valstybė, kuri išimtiniais atvejais sumokės atitinkamą kompensaciją taikant civilinę atsakomybę už mirtį arba fizinę ar psichologinę žalą. Tai taikoma šiais nenumatytais atvejais: mirties, sunkios negalios, nuolatinio nedarbingumo be galimybės užsiimti jokia profesija, nuolatinio nedarbingumo be galimybės asmeniui užsiimti jo įprasta profesija, dalinio nuolatinio nedarbingumo, nepagydomų negalios nesukeliančių sužalojimų ir žmogaus pagrobimo.

- Psichologinė žala

Seksualinių ir smurtinių nusikaltimų atveju, jei nusikaltimu buvo padaryta žala nukentėjusiojo psichikos sveikatai (psichologinė žala), pagalbos suma bus padengtos bet kokio nukentėjusiojo laisvai pasirinkto terapinio gydymo išlaidos neviršijant Ispanijos teisės aktais nustatytos didžiausios sumos.

Teroristinių nusikaltimų atveju dėl psichologinės žalos nuo teroro aktų nukentėję asmenys iš karto nemokamai gaus psichologinę ir psichiatrinę pagalbą, reikalingą jų priežiūros poreikiams patenkinti, jei kliniškai nusprendžiama, kad tokia pagalba yra būtina, kad jie kuo greičiau ir veiksmingiau pasveiktų.

Ši pagalba taikoma patiems tiesioginiams nukentėjusiesiems bei asmenims, kuriems kyla grėsmė, ir jų šeimos nariams arba asmenims, su kuriais jie kartu gyvena.

b) Asmenų arba nukentėjusiųjų giminaičių teisės

- Turtinė žala

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju nepilnamečio, kuris dėl nusikaltimo mirė, tėvai yra laikomi pagalbos gavėjais kaip netiesioginiai nukentėjusieji. Tokiais atvejais pagalba gali būti skiriama tik **laidotuvių išlaidoms**, kurias faktiškai sumokėjo mirusio vaiko tėvai arba globėjai, kompensuoti, neviršijant Ispanijos teisės aktuose nustatytų ribų.

Su palaikų šarvojimu, gabenimu, laidojimu ar kremavimu susijusios išlaidos laikomos laidotuvių išlaidomis, kurios gali būti kompensuojamos.

Teroristinių nusikaltimų atveju valstybė padengs pagal draudimo liudijimą neapdraustų asmenų, žuvusių dėl teroristinio išpuolio, **palaikų gabenimo, laidotuvių, laidojimo ir (arba) kremavimo išlaidas** neviršijant taikomuose teisės aktuose nustatytos ribos.

- Psichologinė žala:

giminaičių arba asmenų, turinčių teisę į kompensaciją, skausmas ir kančios ir (arba) kompensacija likusiems gyviems asmenims, jei nukentėjusysis mirė

Teroristinių nusikaltimų atveju pagalba, susijusi su psichologine ir psichiatrine parama tiesioginėms terorizmo aukoms, taip pat teikiama jų šeimos nariams ir kartu gyvenantiems asmenims, kurie dėl teroro akto gali patirti vėliau pasireiškiantį psichologinį poveikį: jie turi teisę, kad būtų finansuotos praktikuojančio gydytojo paskirtos psichologinės priežiūros išlaidos neviršijant individualizuotam gydymui nustatytos ribos.

Ar kompensacija mokama kaip vienkartinė išmoka, ar dalimis kas mėnesį?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju pagalbos dydis paprastai negali viršyti sprendime nustatyto kompensacijos dydžio.

Pagalbos dydis bus nustatytas taikant taisykles, tačiau jis negali viršyti sprendime nurodyto dydžio:

Laikino nedarbingumo atveju per pirmus šešis mėnesius, kol atitinkamas asmuo yra nedarbingas, bus skirta suma, lygi esamam dieniam viešajam universalajam pajamų rodikliui (*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples* (toliau – IPREM)), padaugintam iš dviejų, šiuo laikotarpiu mokant atitinkamas mėnesines išmokas.

IPREM yra kasmet nustatomas indeksas, naudojamas nustatant kai kurių išmokų sumas arba ribą, iki kurios leidžiama naudotis kai kuriomis išmokomis, teisėmis arba viešosiomis paslaugomis.

Negalią sukeliančių sužalojimų atveju didžiausia suma, kurią galima gauti, yra susieta su mėnesiniu IPREM, taikomu tą dieną, kurią asmuo patyrė sužalojimus ar žalą sveikatai, ir priklausys nuo nedarbingumo lygio:

Dėl **dalinio nuolatinio nedarbingumo**: 40 mėnesinių išmokų.

Dėl **nuolatinio nedarbingumo be galimybės asmeniui užsiimti jo įprasta profesija**: 60 mėnesinių išmokų.

Dėl **nuolatinio nedarbingumo be galimybės užsiimti jokia profesija**: 90 mėnesinių išmokų.

Dėl **sunkios negalios**: 130 mėnesinių išmokų.

Didžiausia pagalba, kurią galima gauti **mirties** atveju, yra 120 mėnesinių IPREM, galiojusio mirties dieną, dydžio išmokų.

Pagalbos **laidotuvių išlaidoms** padengti, skiriamos nepilnamečio arba neįgalaus suaugusiojo, kurio mirtį tiesiogiai lėmė nusikaltimas, tėvams arba globėjams, suma padengs faktiškai sumokėtas išlaidas neviršijant penkių mėnesinių IPREM, galiojusio mirties dieną, dydžio išmokų.

Pagalbos, skiriamos terapinio gydymo dėl seksualinių nusikaltimų, kuriais buvo sukelta žala nukentėjusiųjų psichikos sveikatai, išlaidoms padengti, suma bus mokama atsižvelgiant į šiuos kriterijus:

jei prašymas suteikti pagalbą pateikiamas prieš pradėdant gydymą, galima susitarti dėl mėnesine IPREM dydžio išmoka paremto mokėjimo. Jei šios sumos nepakanka sumokėti už gydymą, atitinkamo asmens prašymu papildomos išlaidos gali būti padengtos vienkartinė išmoka arba keliomis viena po kitos einančiomis išmokomis iki gydymo pabaigos, arba, jei taikoma, iki tol, kol bus pasiekta nustatyta didžiausia suma;

jei pagalbos kreipiamasi pradėjus gydymą, atitinkamo asmens pagrįstos išlaidos bus mokamos kartu su būsimomis išlaidomis tam pačiam tikslui iki gydymo pabaigos arba, jei taikoma, iki tol, kol bus pasiekta nustatyta didžiausia suma;

jei prašymo suteikti pagalbą pateikimo metu įrodoma, kad gydymas buvo baigtas, pagalba bus sumokėta kaip vienkartinė pagrįstų išlaidų sumos dydžio išmoka neviršijant didžiausios galimos sumos. Jei įrodoma, kad gydymą reikia tęsti, o didžiausia suma nebuvo pasiekta, bus galima skirti išmoką už patirtas naujas išlaidas.

Iki teisinio sprendimo, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas ir dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių, priėmimo gali būti suteikta **laikina pagalba**, jei įrodoma, kad jūsų kaip nukentėjusiojo arba pagalbos gavėjų finansinė padėtis yra sudėtinga. Pagalba gali būti mokama kaip vienkartinė išmoka ar reguliarios išmokos.

Teroristinių nusikaltimų atveju:

mirties atveju pagalba bus skirta kaip vienkartinė išmoka atsižvelgiant į teisės aktuose nustatytas sumas.

Pagal draudimo liudijimą neapdraustų asmenų, žuvusių dėl teroristinio išpuolio, **palaikų gabenimo, laidotuvių, laidojimo ir (arba) kremavimo išlaidoms** padengti skiriama vienkartinė išmoka iki teisės aktuose nustatytos ribos.

Kūno sužalojimo atveju: dėl **sunkios negalios, nuolatinio nedarbingumo be galimybės užsiimti jokia profesija, nuolatinio nedarbingumo be galimybės asmeniui užsiimti jo įprasta profesija ir dalinio nuolatinio nedarbingumo** pagalba mokama kaip vienkartinė išmoka atsižvelgiant į teisės aktuose nustatytus dydžius.

Kompensacija už **nepagydomus sužalojimus, nesukeliančius negalios**, mokama kaip vienkartinė išmoka arba dalimis kas mėnesį, atsižvelgiant į nustatytą skalę.

Kompensacija dėl **laikino nedarbingumo** gali būti ne didesnė nei 18 mėnesinių išmokų.

Dėl **pagrobimo** be vienkartinės išmokos kaip kompensacija už nukentėjusiajam dėl pagrobimo sukeltą kūno sužalojimą bus mokama pagalba atsižvelgiant į pagrobimo dienų skaičių neviršijant dalinio nuolatinio nedarbingumo atveju nustatytos ribos.

Turtinės žalos atveju: ši pagalba papildo bet kokią kitą valstybės institucijų skiriamą pagalbą arba pagalbą pagal draudimo sutartis, ir yra sumažinama tokios gautos pagalbos suma.

Valstybei priklausančiam turtui padaryta žala nekompensuojama.

Apskritai mokama vienkartinė taikomuose teisės aktuose nustatyto dydžio išmoka, išskyrus pagalbą dėl laikino apgyvendinimo: ji teikiama mokant mėnesines išmokas, o pagalba skaičiuojama kasdien, jei apgyvendinimo vieta yra viešbutyje, ir kas mėnesį, jei nuomojamas būstas.

Pagalbos gavėjai turi teisę į:

Kompensacija už žalą būstui:

Dėl fizinių asmenų **įprastinės gyvenamosios vietos**, kuri paprastai suprantama kaip pastatas, kuriame bent šešis mėnesius per metus yra asmens arba šeimos ūkio gyvenamoji vieta, kompensacija gali būti skiriama už žalą konstrukcijai, įrangai ir baldams, kuriuos reikia pakeisti, kad būtų atkurtos gyvenamosios vietos buvusios tinkamos gyvenimo sąlygos, išskyrus tam tikrus elementus.

Dėl **gyvenamosios vietos, kuri nėra įprastinė**, skiriama pusės žalos dydžio kompensacija iki taikomuose teisės aktuose nustatytos ribos dėl būsto.

Laikinas apgyvendinimas:

Jei dėl teroristinio išpuolio atitinkami asmenys turi laikinai palikti savo namus, kol atliekami remonto darbai, Vidaus reikalų ministerija gali padėti padengti laikino apgyvendinimo išlaidas.

Kompensacija už žalą komercinėms ar pramoninėms patalpoms:

Į kompensaciją įtraukiamos remonto, reikalingo siekiant vėl pradėti veiklą tokiose patalpose, įskaitant sugadintus baldus ir įrangą, išlaidos iki taikomuose teisės aktuose nustatytos kompensacijos ribos.

Kompensacija už žalą transporto priemonėms:

Gali būti kompensuojama žala, padaryta privačioms transporto priemonėms, įskaitant žalą, padarytą transporto priemonėms, naudojamoms žmonėms ar prekėms vežti sausumoje.

Būtina, kad incidento metu galiojusių privalomojo transporto priemonės draudimo liudijimas, jei turėti tokį draudimą reikalaujama pagal konkrečius teisės aktus. Kompensacija apims remontui reikalingas išlaidas, taip pat gali būti skiriama pagalba, jei transporto priemonė sunaikinama.

Pagalba studijoms: pagalba studijoms suteikiama, jei dėl teroro akto studentas, jo našlys arba našlė, nesusituokęs partneris, mirusiojo vaikai, jo tėvai, broliai ir seserys arba globėjai patiria sužalojimų, dėl kurių jie negali užsiimti savo įprasta profesija. Pagalbos suteikimo reikalavimai nustatyti taikomuose teisės aktuose.

Vadovaujantis Ispanijos teisės aktais laikino nedarbingumo ir negalių sukeliančių sužalojimų, kurie buvo sukelti per teroristinius išpuolius, atvejais bus taikoma išmokų dalimis sistema.

Kai dėl patirtų sužalojimų sunkumo galima pagrįstai manyti, kad vėliau bus pripažintas nukentėjusiojo visiškai nuolatinis nedarbingumas be galimybės asmeniui užsiimti jo įprasta profesija, nuolatinis nedarbingumas be galimybės užsiimti jokia profesija arba sunki negalia, išmokos dalimis gali būti mokamos iki teisės aktuose nustatytos ribos.

Išimtiniais atvejais valstybė įsipareigo sumokėti atitinkamą kompensaciją civilinės atsakomybės už mirtį arba fizinę ar psichologinę žalą pagrindu. Tai taikoma šiais nenumatytais atvejais: **mirties, sunkios negalios, nuolatinio nedarbingumo be galimybės užsiimti jokia profesija, nuolatinio nedarbingumo be galimybės asmeniui užsiimti jo įprasta profesija, dalinio nuolatinio nedarbingumo, nepagydomų negalios nesukeliančių sužalojimų ir žmogaus pagrobimo.** Ši ypatinga pagalba paprastai mokama kaip vienkartinė išmoka, išskyrus pagalbą dėl negalios nesukeliančių nepagydomų sužalojimų ir pagrobimo.

Kokiu būdu mano paties elgesys ryšium su nusikaltimu, mano teistumas ar nebendradarbiavimas nagrinėjant prašymą dėl žalos atlyginimo gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) sumai, kurią gausiu?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju gali būti atsisakyta suteikti valstybės pagalbą arba jos dydis gali būti sumažintas, jei visiškai arba iš dalies suteikti pagalbą būtų neteisinga arba tai prieštarautų viešajai tvarkai šiomis teismo sprendime nustatytomis aplinkybėmis:

jei pagalbos gavėjas savo elgesiu tiesiogiai arba netiesiogiai prisidėjo darant nusikaltimą arba prisidėjo prie to, kad jo sužalojimai tapo sunkesni;

jei pagalbos gavėjas turi ryšių su nusikaltimo vykdytoju arba priklauso organizacijai, kuri daro smurtinius nusikaltimus.

Jei asmeniui, kuris mirė dėl nusikaltimo, taikomas vienas iš pirmiau nurodytų atsisakymo suteikti pagalbą arba ją riboti pagrindų, pagalbos gavėjai gali gauti pagalbą kaip netiesioginiai nukentėjusieji, jei jie turi finansinių sunkumų.

Kaip mano finansinė padėtis gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju nustatant suteikiamos pagalbos dydį atsižvelgiama į jūsų finansinę padėtį, nes taikomi šie rodikliai:

pagalbos gavėjo arba visų pagalbos gavėjų kartu gautos bet kokios rūšies metinės pajamos (pagalbos dėl mirties atveju), atsižvelgiant į atitinkamą skalę; bet kokios rūšies nukentėjusiojo metinės pajamos, gautos iki tos dienos, kurią nukentėjusysis patyrė sužalojimų arba žalą sveikatai (pagalba dėl negalių sukeliančių sužalojimų), atsižvelgiant į atitinkamą skalę.

Taip pat atsižvelgiama į jūsų finansinę padėtį, kad būtų nustatyta, ar jūs, kaip pagalbos gavėjas, esate finansiškai priklausomas (dėl to jums gali būti suteikta atitinkama pagalba). Jei jūsų finansinė padėtis yra sudėtinga, atsižvelgiant į atitinkamus teisės aktus jums gali būti suteikta laikina pagalba prieš priimančią teisinį sprendimą, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas ir dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių.

Siekiant nustatyti teisę į kompensaciją mirties dėl **teroristinių nusikaltimų** atveju, atsižvelgiama į pagalbos gavėjo finansinę priklausomybę nuo mirusiojo mirties metu, vertinant bet kokias jų gautas metines pajamas.

Ar yra kitų kriterijų, kurie gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Ne.

Kaip kompensacija bus apskaičiuojama?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju pagalbos dydis niekada negali viršyti sprendime nustatyto kompensacijos dydžio. Tikslus dydis nustatomas taikant šias taisykles:

Laikino nedarbingumo atveju praėjus pirmiems šešiams mėnesiams, kol atitinkamas asmuo yra nedarbingas, bus skirta suma, lygi esamam dieniniam viešajam universaliajam pajamų rodikliui (*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples* (toliau – IPREM)), padaugintam iš dviejų, o šiuo laikotarpiu bus atliekami atitinkami mėnesiniai mokėjimai.

Negalių sukeliančių sužalojimų atveju didžiausia suma, kurią galima gauti, yra susieta su mėnesiniu IPREM, taikomu tą dieną, kurią asmuo patyrė sužalojimus ar žalą sveikatai, ir priklausys nuo neįgalumo lygio:

Dėl **dalinio nuolatinio nedarbingumo**: 40 mėnesinių išmokų.

Dėl **nuolatinio nedarbingumo negalint dirbti savo darbo**: 60 mėnesinių išmokų.

Dėl **nuolatinio nedarbingumo negalint užsiimti jokia profesija**: 90 mėnesinių išmokų.

Dėl **sunkios negalios**: 130 mėnesinių išmokų.

Nustatant šiais atvejais skiriamos pagalbos dydį, didžiausioms kiekvienos atitinkamos pagalbos sumoms paeiliui taikomi šie **korekciniai koeficientai**:

bet kokios rūšies nukentėjusiojo metinės pajamos, gautos iki tos dienos, kurią nukentėjusysis patyrė sužalojimų arba žalą sveikatai, atsižvelgiant į šią skalę: pajamos, mažesnės už tą dieną galiojusį IPREM: korekcinis koeficientas = 1;

nuo 101 % iki 200 % minėto IPREM: korekcinis koeficientas = 0,90;

nuo 201 % iki 350 % minėto IPREM: korekcinis koeficientas = 0,80;

daugiau nei 350 % minėto IPREM: korekcinis koeficientas = 0,70;

asmens, finansiškai priklausomų nuo nukentėjusiojo sužalojimo dieną, skaičius, atsižvelgiant į taikomuose teisės aktuose nustatytus kriterijus, jei šie

asmenys gyvena su nukentėjusiuoju ir jo sąskaita, jei jų gaunamos bet kokios rūšies metinės pajamos neviršija 150 % metinio IPREM, galiojusio dieną, kurią buvo patirtas sužalojimas, atsižvelgiant į šią skalę:

jei yra 4 arba daugiau išlaikomų asmenų, taikomas korekcinis koeficientas 1;

jei yra 3 išlaikomi asmenys, taikomas korekcinis koeficientas 0,95;

jei yra 2 išlaikomi asmenys, taikomas korekcinis koeficientas 0,90;

jei yra 1 išlaikomas asmuo, taikomas korekcinis koeficientas 0,85;

jei išlaikomų asmenų nėra, taikomas korekcinis koeficientas 0,80.

Didžiausia pagalba, kurią galima gauti mirties atveju, yra 120 mėnesinių IPREM, galiojusio mirties dieną, dydžio išmokų.

Nustatant šiuo atveju skiriamos pagalbos dydį, didžiausioms kiekvienos atitinkamos pagalbos sumoms paėliui taikomi šie korekciniai koeficientai: pagalbos gavėjo arba visų pagalbos gavėjų (jei jų yra daugiau nei vienas) kartu iki nukentėjusiojo mirties dienos gautos bet kokios rūšies metinės pajamos, atsižvelgiant į šią skalę:

pajamos, mažesnės už tą dieną galiojusį IPREM: korekcinis koeficientas = 1;

nuo 101 % iki 200 % minėto IPREM: korekcinis koeficientas = 0,90;

nuo 201 % iki 350 % minėto IPREM: korekcinis koeficientas = 0,80;

daugiau nei 350 % minėto IPREM: korekcinis koeficientas = 0,70;

asmenų, kurie finansiškai priklausė nuo nukentėjusiojo, arba bet kokių pagalbos gavėjų nukentėjusiojo mirties metu skaičius. Teisės aktuose nurodyti asmenys bus laikomi pagalbos gavėjais, jei kiekvienas iš jų atitinka šias sąlygas:

asmenys, kurie gyveno su nukentėjusioju arba bet kokiais pagalbos gavėjais jo mirties metu ir nukentėjusiojo arba pagalbos gavėjų sąskaita ir

jei jų gautos bet kokios rūšies metinės pajamos neviršija 150 % metinio IPREM, galiojusio nukentėjusiojo mirties dieną, atsižvelgiant į šią skalę:

jei yra 4 arba daugiau išlaikomų asmenų, taikomas korekcinis koeficientas 1;

jei yra 3 išlaikomi asmenys, taikomas korekcinis koeficientas 0,95;

jei yra 2 išlaikomi asmenys, taikomas korekcinis koeficientas 0,90;

jei yra 1 išlaikomas asmuo, taikomas korekcinis koeficientas 0,85.

Pagalbos **laidotuvių išlaidoms** padengti, skiriamos nepilnamečio arba neįgalaus suaugusiojo, kurio mirtį tiesiogiai lėmė nusikaltimas, tėvams arba globėjams, suma padengs faktiškai sumokėtas išlaidas neviršijant penkių mėnesinių IPREM, galiojusio mirties dieną, dydžio išmokų.

Seksualinių nusikaltimų, kuriais buvo padaryta žala nukentėjusiojo **psichikos sveikatai**, atveju pagalbos suma bus padengtos bet kokio nukentėjusiojo laisvai pasirinkto **terapinio gydymo išlaidos** neviršijant penkių mėnesinių IPREM, galiojusio teismo medicinos išvados, kuria pagrindžiama žala nukentėjusiojo psichikos sveikatai, kuriai gali būti taikomas terapinis gydymas, priėmimo dieną, dydžio išmokų.

Iki teisinio sprendimo, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas ir dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių, priėmimo gali būti suteikta **laikina pagalba**, jei įrodoma, kad jūs kaip nukentėjusiojo arba pagalbos gavėjų finansinė padėtis yra sudėtinga.

Terorizmo atveju:

Mirties atveju pagalba bus skirta kaip vienkartinė išmoka atsižvelgiant į teisės aktuose nustatytas sumas.

Šios kompensacijos gavėjai už kiekvieną vaiką ar nepilnametį, kuris finansiškai priklausė nuo nukentėjusiojo jo mirties metu, galės papildomai gauti dvidešimt mėnesinių IPREM, kuris galiojo teroro akto dieną, dydžio išmokų.

Asmuo laikomas finansiškai priklausomu nuo mirusiojo, jei mirties metu jis visiškai arba iš dalies gyveno mirusiojo sąskaita, o jo gautos bet kokios rūšies metinės pajamos neviršijo 150 % tuo metu galiojusio metinio IPREM.

Pagalba taip pat suteikiama pagal draudimo liudijimą neapdraustų asmenų, kurie mirė dėl teroro akto, **palaikų gabenimo, laidotuvių, laidojimo, kremavimo išlaidoms** padengti neviršijant teisės aktuose nustatytos ribos. Išlaidos bus padengtos pateikus atitinkamas sąskaitas. Kartu su šiomis sąskaitomis reikės pateikti draudimo liudijimą, pagal kurį šios išlaidos kompensuojamos, arba rašytinį patvirtinimą, kad tokio draudimo nėra.

Kūno sužalojimo atveju: dėl sunkios negalios, nuolatinio nedarbingumo be galimybės užsiimti jokia profesija, nuolatinio nedarbingumo be galimybės asmeniui užsiimti jo įprasta profesija ir dalinio nuolatinio nedarbingumo parama išmokama kaip vienkartinė išmoka atsižvelgiant į teisės aktuose nustatytus dydžius. Kompensacija už **nepagydomus sužalojimus, nesukeliančius negalios**, mokama kaip vienkartinė išmoka arba dalimis kas mėnesį, atsižvelgiant į nustatytą skalę.

Pagalbos gavėjai turės teisę gauti pagalbą bei papildomai gauti 20 mėnesinių atitinkamo IPREM dydžio išmokų už kiekvieną vaiką ar nepilnametį, kuris teroro akto, kuriuo buvo sukeltas sužalojimas, metu finansiškai priklausė nuo nukentėjusiojo.

Dėl **laikino nedarbingumo** laikotarpiu, kurį asmuo yra laikinai nedarbingas, mokama atitinkamo IPREM, padauginto iš dviejų, dydžio kompensacija (iki 18 mėnesinių išmokų).

Dėl **žmogaus pagrobimo** nukentėjusiesiems bus kompensuojama teisės aktuose nustatyta suma dėl pagrobimo. Be to, kaip kompensacija už bet kokią kūno sužalojimą, kurį nukentėjusysis patyrė dėl pagrobimo, už kiekvieną dieną, kurią truko pagrobimas, bus mokama pagalba, lygi dieniniam IPREM, padaugintam iš trijų, neviršijant nustatytos kompensacijos dėl dalinio nuolatinio nedarbingumo ribos.

Turtinė žala: ši pagalba papildo bet kokią kitą valstybės institucijų skiriamą pagalbą arba pagalbą pagal draudimo sutartis, ir yra sumažinama tokios gautos pagalbos suma.

Visos kompensacijos niekada negali viršyti padarytos žalos vertės.

Valstybei priklausanti turtui padaryta žala nekompensuojama.

Pagalbos gavėjai turi teisę į:

Kompensacija už žalą būstui:

Dėl fizinių asmenų **įprastinės gyvenamosios vietos** kompensacija gali būti skiriama už žalą konstrukcijai, įrangai ir baldams, kuriuos reikia pakeisti, kad būtų atkurtos gyvenamosios vietos buvusios tinkamos gyvenimo sąlygos, išskyrus tam tikrus elementus.

Dėl **gyvenamosios vietos, kuri nėra įprastinė**, skiriama pusės žalos dydžio kompensacija iki taikomuose teisės aktuose nustatytos ribos dėl būsto.

Laikinas apgyvendinimas:

Jei dėl teroristinio išpuolio atitinkami asmenys turi laikinai palikti savo namus, kol atliekami remonto darbai, Vidaus reikalų ministerija gali padėti padengti laikino apgyvendinimo išlaidas, mokėdama pagalbą, kuri skaičiuojama kasdien, jei apgyvendinimo vieta yra viešbutyje, ir kas mėnesį, jei nuomojamas būstas.

Kompensacija už žalą komercinėms ar pramoninėms patalpoms:

Į kompensaciją įtraukiamos remonto, reikalingo siekiant vėl pradėti veiklą tokiose patalpose, įskaitant sugadintus baldus ir įrangą, išlaidos iki taikomuose teisės aktuose nustatytos kompensacijos ribos.

Kompensacija už žalą transporto priemonėms:

Gali būti kompensuojama žala, padaryta privačioms transporto priemonėms, įskaitant žalą, padarytą transporto priemonėms, naudojamoms žmonėms ar prekėms vežti sausumoje.

Būtina, kad incidento metu galiojotų privalomojo transporto priemonės draudimo liudijimas, jei turėti tokį draudimą reikalaujama pagal konkrečius teisės aktus. Kompensacija apims remontui reikalingą sumą arba išlaidas.

Pagalba studijoms: pagalba studijoms suteikiama, jei dėl teroro akto studentas, jo našlys arba našlė, nesusituokęs partneris, mirusiojo vaikai, jo tėvai, broliai ir seserys arba globėjai patiria kūno sužalojimų, dėl kurių jie negali užsiimti savo įprasta profesija. Pagalbos suteikimo reikalavimai nustatyti taikomuose teisės aktuose.

Kad galėtumėte gauti pagalbą, negalite būti įgijęs tokio paties arba aukštesnio lygio kvalifikacijos, nei studijos, kurioms prašoma pagalbos, arba negalite atitikti teisių reikalavimų, kad ją įgytumėte.

Dėl kalbų mokymo ir bakaluro arba tokio pačio ar aukštesnio lygio studijų bus taikomi akademiniai registracijos ir pasiekto studijų turinio reikalavimai, nustatyti Ispanijos teisės aktuose dėl stipendijų ir pagalbos studijoms.

Tačiau apskaičiuojant mažiausius akademinius pasiekimus, kuriuos turi turėti pagalbos studijoms gavėjai, Vidaus reikalų ministerija studentams, kurie turi specialių pagalbos studijoms poreikių, dėl kurių reikia pritaikyti mokymo planą arba daugiau laiko studijoms dėl fizinės arba psichinės negalios, taikys 0,60 korekcinį koeficientą.

Išimtiniais atvejais valstybė įsipareigo sumokėti atitinkamą kompensaciją civilinės atsakomybės už mirtį arba fizinę ar psichologinę žalą pagrindu. Tai taikoma šiais nenumatytais atvejais: mirties, sunkios negalios, nuolatinio nedarbingumo be galimybės užsiimti jokia profesija, nuolatinio nedarbingumo be galimybės asmeniui užsiimti jo įprasta profesija, dalinio nuolatinio nedarbingumo, nepagydomų sužalojimų, nesukeliančių negalios, ir žmogaus pagrobimo. Kompensacijos dydis bus nustatytas toliau nurodyta tvarka:

Jei yra priimtas sprendimas, dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių ir kuriuo skirta kompensacija dėl civilinės atsakomybės už mirtį arba fizinį sužalojimą ar psichinę traumą, dėl kurių susiklostė pirmiau nurodyti nenumatyti atvejai, bus išmokėta teisės aktuose nustatyto dydžio vienkartinė pagalbos išmoka.

Jei sprendimu, dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių, neskiriama jokia suma dėl civilinės atsakomybės už fizinį sužalojimą ar psichinę traumą arba nėra leidžiama jos skirti, pagalba bus sumokėta kaip vienkartinė išmoka visais nenumatytais atvejais, išskyrus šiuos:

nepagydomi sužalojimai, nesukeliantys negalios: šiuo atveju sumos skiriasi atsižvelgiant į žalos vertinimą, kuris atliekamas pagal nukentėjusiems nuo eismo įvykių asmenims nustatytą sistemą naudojant skaičiavimo sistemą, sudarytą taikant socialinio draudimo teisės aktus dėl kompensacijos už nepagydomą sužalojimą, suluošinimą ir subjauojimą ir negalios nesukeliančius sužalojimus, kurie buvo patirti dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos;

žmogaus pagrobimas: už kiekvieną dieną, kurią truko pagrobimas, bus mokama dieninio viešojo universaliojo pajamų rodiklio (IPREM), padauginto iš trijų, dydžio išmoka iki dalinio nuolatinio nedarbingumo kompensacijos nustatytos ribos.

Ar yra nustatyta mažiausia arba didžiausia suma, kuri gali būti skirta?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju pagalbos dydis paprastai negali viršyti sprendime nustatyto kompensacijos dydžio.

Pagalbos dydis bus nustatytas taikant taisykles, tačiau jis negali viršyti sprendime nurodyto dydžio:

Laikino nedarbingumo atveju praėjus pirmiems šešiams mėnesiams, kol atitinkamas asmuo yra nedarbingas, bus skirta suma, lygi esamam dieniniam viešajam universaliam pajamų rodikliui (IPREM) padaugintam iš dviejų, o šiuo laikotarpiu bus atliekami atitinkami mėnesiniai mokėjimai.

Negalią sukeliančių sužalojimų atveju didžiausia suma, kurią galima gauti, yra susieta su mėnesiniu IPREM, taikomu tą dieną, kurią asmuo patyrė sužalojimus ar žalą sveikatai, ir priklausys nuo neįgalumo lygio:

Dėl **dalinio nuolatinio nedarbingumo:** 40 mėnesinių išmokų.

Dėl **nuolatinio nedarbingumo be galimybės asmeniui užsiimti jo įprasta profesija:** 60 mėnesinių išmokų.

Dėl **nuolatinio nedarbingumo negalint užsiimti jokia profesija:** 90 mėnesinių išmokų.

Dėl **sunkios negalios:** 130 mėnesinių išmokų.

Didžiausia pagalba, kurią galima gauti **mirties** atveju, yra 120 mėnesinių IPREM, galiojusio mirties dieną, dydžio išmokų.

Pagalbos **laidotuvių išlaidoms** padengti, skiriamos nepilnamečio arba neįgalaus suaugusiojo, kurio mirtį tiesiogiai lėmė nusikaltimas, tėvams arba globėjams, suma padengs faktiškai sumokėtas išlaidas neviršijant penkių mėnesinių IPREM, galiojusio mirties dieną, dydžio išmokų.

Pagalbos, skiriamos **terapinio gydymo dėl seksualinių nusikaltimų, kuriais buvo sukelta žala nukentėjusiųjų psichikos sveikatai, išlaidoms padengti**, suma bus mokama atsižvelgiant į toliau nurodytus kriterijus.

Jei prašymas suteikti pagalbą pateikiamas prieš pradėdamas gydymą, galima susitarti dėl sumos, nustatytos pagal mėnesinę IPREM dalį, mokėjimo. Jei šios sumos nepakanka sumokėti už gydymą, atitinkamo asmens prašymu papildomos išlaidos gali būti padengtos vienkartinė išmoka arba keliomis viena po kitos einančiomis išmokomis iki gydymo pabaigos, arba, jei taikoma, iki tol, kol bus pasiekta nustatyta didžiausia suma.

Jei pagalbos kreipiamasi pradėjus gydymą, atitinkamo asmens pagrįstos išlaidos bus padengtos kartu su būsimomis išlaidomis tam pačiam tikslui iki gydymo pabaigos arba, jei taikoma, iki tol, kol bus pasiekta nustatyta didžiausia suma.

Jei prašymo suteikti pagalbą pateikimo metu įrodoma, kad gydymas yra baigtas, pagalba bus sumokėta kaip vienkartinė pagrįstų išlaidų sumos dydžio išmoka neviršijant didžiausios galimos sumos. Jei gydymą reikia tęsti, o didžiausia suma nebuvo pasiekta, bus galima atlikti mokėjimą už patirtas naujas išlaidas.

Iki teisinio sprendimo, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas ir dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių, priėmimo gali būti suteikta **laikina pagalba**, jei įrodoma, kad jūsų arba pagalbos gavėjų finansinė padėtis yra sudėtinga. Parama gali būti mokama kaip vienkartinė išmoka ar reguliariais mokėjimais.

Terorizmo atveju:

Mirties atveju kompensacijos dydis bus 250 000 EUR. Be šios sumos, už kiekvieną vaiką ar nepilnametį, kuris finansiškai priklausė nuo nukentėjusiojo jo mirties metu, bus papildomai sumokėta 20 mėnesinių IPREM, kuris galiojo teroro akto dieną, dydžio išmokų.

Neapdraustų asmenų, mirusių dėl teroro akto, **palaikų gabenimo, laidotuvių, laidojimo ir (arba) kremavimo išlaidoms** padengti skiriama vienkartinė išmoka iki 6 000 EUR.

Kūno sužalojimo atveju: dėl sunkios negalios, nuolatinio nedarbingumo be galimybės užsiimti jokia profesija, nuolatinio nedarbingumo be galimybės asmeniui užsiimti jo įprasta profesija ir dalinio nuolatinio nedarbingumo parama išmokama kaip vienkartinė išmoka atsižvelgiant į teisės aktuose nustatytus dydžius.

Dėl sunkios negalios: 500 000 EUR.

Nuolatinis nedarbingumas be galimybės užsiimti jokia profesija: 180 000 EUR.

Nuolatinis nedarbingumas be galimybės asmeniui užsiimti jo įprasta profesija: 100 000 EUR.

Dalinis nuolatinis nedarbingumas: 75 000 EUR.

Kompensacija už **nepagydomus sužalojimus, nesukeliančius negalios**, mokama kaip vienkartinė išmoka arba dalimis kas mėnesį, atsižvelgiant į nustatytą skalę ir taikant tą pačią ribą, kaip ir dalinio nuolatinio nedarbingumo atveju (75 000 EUR).

Dėl **laikino nedarbingumo** laikotarpiu, kurį nukentėjusysis yra laikinai nedarbingas, mokama atitinkamo IPREM, padauginto iš dviejų, dydžio kompensacija (iki 18 mėnesinių išmokų).

Dėl **pagrobimo** bus mokama vienkartinė 12 000 EUR dydžio išmoka bei dieninio IPREM, padauginto iš trijų, dydžio išmoka už kiekvieną dieną, kurią truko pagrobimas, iki dalinio nuolatinio nedarbingumo atveju nustatytos ribos (75 000 EUR).

Turtinės žalos atveju: ši pagalba papildo bet kokią kitą valstybės institucijų skiriamą pagalbą arba pagalbą pagal draudimo sutartis, ir yra sumažinama tokios gautos pagalbos suma.

Valstybei priklausančiam turtui padarytos žalos kompensuoti negalima.

Apskritai mokama vienkartinė taikomuose teisės aktuose nustatyto dydžio išmoka, išskyrus pagalbą dėl laikino apgyvendinimo: ji teikiama mokant mėnesines išmokas, o pagalba skaičiuojama kasdien, jei apgyvendinimo vieta yra viešbutyje, ir kas mėnesį, jei nuomojamas būstas.

Pagalbos gavėjai turi teisę į:

Kompensacija už žalą būstui:

Dėl fizinių asmenų **įprastinės gyvenamosios vietos**, kuri paprastai suprantama kaip pastatas, kuriame bent šešis mėnesius per metus yra asmens arba šeimos ūkio gyvenamoji vieta, kompensacija gali būti skiriama už žalą konstrukcijai, įrangai ir baldams, kuriuos reikia pakeisti, kad būtų atkurtos gyvenamosios vietos buvusios tinkamos gyvenimo sąlygos, išskyrus tam tikrus elementus.

Dėl **gyvenamosios vietos, kuri nėra įprastinė**, skiriama pusės žalos dydžio kompensacija iki taikomuose teisės aktuose nustatytos ribos dėl būsto.

Laikinas apgyvendinimas:

Jei dėl teroristinio išpuolio atitinkami asmenys turi laikinai palikti savo namus, kol atliekami remonto darbai, Vidaus reikalų ministerija gali padėti padengti laikino apgyvendinimo išlaidas.

Kompensacija už žalą komercinėms ar pramoninėms patalpoms:

Į kompensaciją įtraukiamos remonto, reikalingo siekiant vėl pradėti veiklą tokiose patalpose, įskaitant sugadintus baldus ir įrangą, išlaidos iki taikomuose teisės aktuose nustatytos didžiausios kompensacijos.

Kompensacija už žalą transporto priemonėms:

Gali būti kompensuojama žala, padaryta privačioms transporto priemonėms, įskaitant žalą, padarytą transporto priemonėms, naudojamoms žmonėms ar prekėms vežti sausumoje.

Būtina, kad incidento metu galiojūt privalomojo transporto priemonės draudimo liudijimas, jei turėti tokį draudimą reikalaujama pagal konkrečius teisės aktus.

Kompensacija apims remontui reikalingas išlaidas, taip pat gali būti skiriama pagalba, jei transporto priemonė sunaikinama.

Pagalba studijoms: Pagalba studijoms suteikiama, jei dėl teroro akto studentas, jo našlys arba našlė, nesusituokęs partneris, mirusiojo vaikai, jo tėvai, broliai ir seserys arba globėjai patiria kūno sužalojimų, dėl kurių jie negali užsiimti savo įprasta profesija. Pagalbos suteikimo reikalavimai nustatyti taikomuose teisės aktuose.

Vadovaujantis Ispanijos teisės aktais laikino nedarbingumo ir negalių sukeliančių sužalojimų, kurie buvo sukelti per teroristinius išpuolius, atvejais bus taikoma išmokų dalimis sistema.

Kai dėl patirtų sužalojimų sunkumo galima pagrįstai manyti, kad vėliau bus pripažintas nukentėjusiojo nuolatinis nedarbingumas be galimybės asmeniui užsiimti jo įprasta profesija, nuolatinis nedarbingumas be galimybės užsiimti jokia profesija arba sunki negalia, dalimis gali būti sumokama iki 18 030,36 EUR.

Išimtiniais atvejais valstybė įsipareigos sumokėti atitinkamą kompensaciją civilinės atsakomybės už mirtį arba fizinę ar psichologinę žalą pagrindu. Tai taikoma šiais nenumatytais atvejais: **mirties, sunkios negalios, nuolatinio nedarbingumo be galimybės užsiimti jokia profesija, nuolatinio nedarbingumo be galimybės asmeniui užsiimti jo įprasta profesija, dalinio nuolatinio nedarbingumo, nepagydomų sužalojimų, nesukeliančių negalios, ir žmogaus pagrobimo.**

Kompensacijos dydis bus nustatytas toliau nurodyta tvarka.

Jei yra priimtas sprendimas, dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių ir kuriuo skirta kompensacija dėl civilinės atsakomybės už mirtį arba fizinį sužalojimą ar psichinę traumą, dėl kurių susiklostė pirmiau nurodyti nenumatyti atvejai, sprendime nustatyta suma bus sumokėta iki toliau nurodytos ribos:

Mirtis: 500 000 EUR.

Sunki negalia: 750 000 EUR.

Nuolatinis nedarbingumas be galimybės užsiimti jokia profesija: 300 000 EUR.

Nuolatinis nedarbingumas be galimybės asmeniui užsiimti jo įprasta profesija: 200 000 EUR.

Dalinis nuolatinis nedarbingumas: 125 000 EUR.

Nepagydomi sužalojimai, nesukeliantys negalios: 100 000 EUR.

Žmogaus pagrobimas: 125 000 EUR.

Jei sprendimu, dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių, neskiriama jokia suma dėl civilinės atsakomybės už fizinį sužalojimą ar psichinę traumą arba nėra leidžiama jos skirti, bus mokamos šios sumos:

Mirtis: 250 000 EUR.

Sunki negalia: 500 000 EUR.

Nuolatinis nedarbingumas be galimybės užsiimti jokia profesija: 180 000 EUR.

nuolatinis nedarbingumas be galimybės asmeniui užsiimti jo įprasta profesija: 100 000 EUR.

Dalinis nuolatinis nedarbingumas: 75 000 EUR.

Nepagydomi sužalojimai, nesukeliantys negalios: šiuo atveju sumos skiriasi atsižvelgiant į žalos vertinimą, kuris atliekamas pagal nukentėjusiems nuo eismo įvykių asmenims nustatytą sistemą naudojant skaičiavimo sistemą, sudarytą taikant socialinio draudimo teisės aktus dėl kompensacijos už nepagydomą sužalojimą, suluošinimą ir subjaurojimą ir negalios nesukeliančius sužalojimus, kurie buvo patirti dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos.

Žmogaus pagrobimas: už kiekvieną dieną, kurią truko pagrobimas, bus mokama dieninio viešojo universaliojo pajamų rodiklio (IPREM), padauginto iš trijų, dydžio išmoka iki dalinio nuolatinio nedarbingumo kompensacijos nustatytos ribos.

Ar turėčiau nurodyti sumą prašymo formoje? Jei taip, ar yra nurodymai, kaip ją apskaičiuoti arba dėl kitų aspektų?

Ne.

Ar kompensacija, kurią už patirtą žalą gausiu iš kitų šaltinių (pavyzdžiui, savo darbdavio ar privataus draudimo), bus išskaičiuota iš kompensacijos, kurią mokės institucija ar įstaiga?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju paprastai negalima gauti ir teisės aktuose numatytos pagalbos, ir teismo sprendimu nustatytos kompensacijos už nusikaltimu sukeltus sužalojimus ir žalą.

Tačiau visa teisės aktuose numatyta pagalba arba jos dalis gali būti mokama, jei nusikaltimo vykdytojas pripažįstamas iš dalies nemokiu. Vis dėlto iš abiejų šaltinių gauta suma niekada negali viršyti teismo sprendime nustatytos sumos.

Todėl Ispanijos teisės aktuose numatyta pagalba yra **nesuderinama** su:

finansine kompensacija, kurią pagalbos gavėjas turi teisę gauti pagal draudimo sistemą, nebent kompensacijos suma pagal privačią draudimo sutartį yra mažesnė nei teismo sprendimu nustatyta kompensacijos suma.

Nukentėjusiojo laikino nedarbingumo atveju pagalba yra nesuderinama su jokiais išmokomis, kurios dėl tokio nedarbingumo gali būti mokamos pagal valstybinę socialinio draudimo sistemą. Ispanijos teisės aktuose reglamentuojama pagalba bus laikoma nesuderinama su kompensacija arba finansine pagalba, į kurią pagalbos gavėjas turi teisę pagal privačią draudimo sistemą, jei jos taikomos toms pačioms rizikoms ir poreikiams.

Nepaisant to, kas išdėstyta pirmiau, teisės aktuose numatyta pagalba gali būti mokama pagalbos gavėjui pagal privatų draudimą, jei draudimo skirtos kompensacijos dydis yra mažesnis, nei sprendime nustatytas kompensacijos dydis, o mokėtinas skirtumas nevirsija nustatytos skalės ribos.

Sužalojimo arba žalos, dėl kurių nukentėjusysis visam laikui tapo nedarbingu arba mirė, atveju bus galima gauti ir pagalbą, ir bet kokią valstybinę pensiją, kurią pagalbos gavėjas turi teisę gauti.

Pagalba dėl laikino nedarbingumo yra nesuderinama su pagalba dėl nuolatinio nedarbingumo.

Terorizmo atveju kompensacija už turinčią žalą, kurią nukentėjusieji patyrė dėl tokio pobūdžio nusikaltimo, papildys kompensaciją, skiriamą valdžios institucijų arba skiriamą pagal draudimo sutartis, ir bus sumažinta iš šių šaltinių skirta kompensacijos suma.

Kalbant apie žalą transporto priemonėms, gali būti kompensuojama privačioms transporto priemonėms padaryta žala bei žala, kurią patyrė transporto priemonių, naudojamų žmonėms ar prekėms vežti sausumoje (išskyrus viešosios nuosavybės transporto priemonės) naudotojai, su sąlyga, kad incidento metu galiojo privalomojo transporto priemonės draudimo liudijimas, jei turėti tokį draudimą reikalaujama pagal konkrečius teisės aktus. Ši kompensacija papildo bet kokią kitą valstybės institucijų skiriamą kompensaciją arba pagalbą pagal draudimo sutartis, ir yra sumažinama tokios kompensacijos suma. Asmenų, kurie mirė dėl teroro akto, palaikų gabenimo, laidotuvių, laidojimo ir (arba) kremavimo išlaidas iki teisės aktuose nustatytos ribos sumokės Ispanijos centrinė valdžia, jei gavėjai nėra apdrausti pagal draudimo liudijimą. Kartu su atitinkamomis sąskaitomis reikės pateikti draudimo liudijimą, pagal kurį šios išlaidos kompensuojamos, arba rašytinį patvirtinimą, kad tokio draudimo nėra.

Ar galiu gauti kompensaciją avansu? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Taip.

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju iki teisinio sprendimo, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas ir dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių, priėmimo gali būti suteikta laikina pagalba, jei įrodoma, kad nukentėjusiojo arba pagalbos gavėjų finansinė padėtis yra sudėtinga. Nukentėjusiojo arba pagalbos gavėjų finansinė padėtis bus laikoma sudėtinga, jei tą dieną, kurią prašoma suteikti pagalbą, nei nukentėjusieji, nei pagalbos gavėjai negauna jokios rūšies metinių pajamų, didesnių nei prašymo pateikimo metu galiojantis metinis viešasis universalusis pajamų rodiklis (IPREM).

Be to, kuriuo atveju, kad būtų galima suteikti tokią laikiną pagalbą, turi būti įrodyta, kad pareiškėjas atitinka taikomuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus atitinkamos galutinės pagalbos gavėjui.

Teroristinių nusikaltimų atveju, kol bus gauta galutinė pagalba, Vidaus reikalų ministerija gali iš anksto sumokėti sumą, neviršijančią teisės aktuose nustatytos ribos. Tai taikoma tais atvejais, kai dėl sužalojimų, patirtų dėl teroristinių veiksmų, sunkumo galima pagrįstai manyti, kad vėliau bus pripažintas nukentėjusiojo nedarbingumas be galimybės užsiimti jo įprasta profesija, nuolatinis nedarbingumas be galimybės užsiimti jokia profesija arba sunki negalia. Be to, kai asmuo patiria negalią sukeliančių sužalojimų arba yra laikinai nedarbingas, už laikotarpį, kuriuos asmuo nedirba, gali būti mokama kas ketvirtį. Šios dalimis mokamos sumos už nedarbingumo dienas atitiks sužalojimo dieną galiojantį IPREM, padaugintą iš dviejų.

Ar galiu gauti papildomą kompensaciją (pvz., pasikeitus aplinkybėms ar pablogėjus sveikatai ir kt.) po pagrindinio sprendimo?

Taip.

Jei **smurtinių ir seksualinių nusikaltimų** atveju suteikus pagalbą dėl tam tikro nedarbingumo lygio arba negalios laipsnio dėl sužalojimų ar žalos tiesiogiai susiklosto sunkesnė situacija, dėl kurios turėtų būti skiriama didesnė suma arba nukentėjusysis mirė, bus galima suteikti vienkartinę pagalbą dėl aplinkybių, dėl kurių buvo padarytas sužalojimas arba žala, pasunkėjimo.

Prašyti naujos pagalbos galima per vienerių metų laikotarpį, nustatytą sprendime, kuriuo buvo suteikta pradinė pagalba, skirtą kreiptis dėl nedarbingumo arba negalios laipsnio peržiūrėjimo.

Teroristinių nusikaltimų atveju, nors prašymus paprastai reikia pateikti ne vėliau kaip per vienus metus nuo tos dienos, kurią buvo padaryta žala, jei dėl sužalojimų, patirtų dėl teroro akto, aplinkybės tapo sunkesnės arba nukentėjęs asmuo mirė, prasidės naujas tokios pačios trukmės laikotarpis, per kurį galima kreiptis atitinkamo sumos skirtumo.

Kokius patvirtinamuosius dokumentus reikia pridėti prie prašymo?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju nukentėjusiojo arba jo atstovo prašymas suteikti **galutinę pagalbą dėl laikino nedarbingumo ir negalią sukeliančių sužalojimų** turi būti pateiktas užpildant oficialią formą ir nurodant toliau pateiktą informaciją bei pateikiant toliau nurodytus dokumentus.

Veikos, turinčios sąmoningo (tyčinio) smurtinio nusikaltimo požymių, padarymo aplinkybių aprašymas bei įvykio data ir vieta.

Įrodymai, patvirtinantys, kad apie įvykius buvo pranešta valdžios institucijai.

Pareiškimas dėl atitinkamo asmens gautos kompensacijos ir pagalbos arba galimų būdų gauti bet kokią kompensaciją ar pagalbą dėl šių įvykių.

Teisinio sprendimo, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas ir dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių (sprendimo, sprendimo, priimto *in absentia*, sprendimo užbaigti bylą dėl nusikaltimo vykdytojo mirties arba sprendimo nutraukti bylą), kopija.

Be to, visada reikia pridėti šiuos dokumentus:

jei nukentėjusysis yra Ispanijos pilietis – nacionalinio asmens tapatybės dokumento kopiją;

ES valstybės narės piliečiams – jų pilietybę įrodantį dokumentą;

kompetentingos valdymo institucijos arba agentūros išduotą pažymą, įrodančią, kad nusikaltimo padarymo metu atitinkamam asmeniui buvo taikoma viešoji socialinės apsaugos sistema. Jei šių dokumentų nėra, pakaks atitinkamo asmens pareiškimo: jį vėliau patikrins tyrimo įstaiga.

Jei pateikiamas prašymas suteikti pagalbą dėl laikino nedarbingumo, o atitinkam asmeniui buvo taikoma valstybinė socialinio draudimo sistema, pateiktoje pažymoje taip pat turi būti nurodyta, kad teisė į išmoką dėl tokio nedarbingumo nebuvo suteikta.

Jei prašymą suteikti pagalbą dėl negalią sukeliančių sužalojimų pateikia tiesioginiai nukentėjusieji, kuriems taikoma bet kokia socialinio draudimo sistemai priskiriama sistema, išskyrus specialią sistemą, skirtą civilinių ir karinių institucijų valstybės tarnautojams (*Régimen especial de los funcionarios públicos civiles y militares*), reikia pateikti Nacionalinio socialinio draudimo instituto (*Instituto Nacional de la Seguridad Social*) provincijos direktoriaus priimtą sprendimą dėl šių sužalojimų klasifikacijos; jei sprendimas dar nėra priimtas, pareiškėjas turėtų pateikti pareiškimą, kad buvo pradėta atitinkama pripažinimo nedarbingumo procedūra.

Kad būtų galima suteikti **galutinę pagalbą mirties atveju**, kartu su netiesioginio nukentėjusiojo arba jo atstovo prašymu, parengtu pagal oficialų šabloną, turi būti pateikta ši informacija ir dokumentai:

mirties fakto ir pagalbos gavėjo arba netiesioginio nukentėjusiojo statuso patvirtinamieji dokumentai;

veikos, turinčios sąmoningo (tyčinio) smurtinio nusikaltimo požymių, padarymo aplinkybių aprašymas bei įvykio data;

įrodymai, patvirtinantys, kad apie įvykius buvo pranešta valdžios institucijai;

pareiškimas dėl atitinkamo asmens gautos kompensacijos ir pagalbos arba galimų būdų gauti bet kokią kompensaciją ar pagalbą dėl šių įvykių;

teisinio sprendimo, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas ir dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių (sprendimo, sprendimo, priimto *in absentia*, sprendimo užbaigti bylą dėl nusikaltimo vykdytojo mirties arba sprendimo nutraukti bylą), kopija.

Be to, visada reikia pridėti šiuos dokumentus:

jei nukentėjusysis (pagalbos gavėjas kaip netiesioginis nukentėjusysis) yra Ispanijos pilietis – nacionalinio asmens tapatybės dokumento kopiją;

ES valstybės narės piliečiams – jų pilietybę įrodantį dokumentą;

tiesioginės nusikaltimo aukos mirties liudijimą, taip pat, atsižvelgiant į pagalbos gavėjo ryšį su mirusiuoju, šiuos dokumentus:

jei nukentėjusysis ir jo sutuoktinis negyveno skyrium arba oficialiai negyveno skyrium: išsamų santuokos registracijos liudijimą, savivaldybės civilinės metrikacijos registro išduotą po nukentėjusiojo mirties;

jei pareiškėjas yra **mirusiojo sugyventinis** pagal taikomuose teisės aktuose nustatytas sąlygas, jis turi pateikti pažymą apie bendrą gyvenimą tuo pačiu adresu (*certificado de convivencia en domicilio común*).

Siekiant įrodyti bendro gyvenimo faktinius santykius, atitinkančius sutuoktinių santykius, rekomenduojama pateikti atitinkamo Partnerystę įregistravusių asmenų registro (*Registro de parejas de hecho*) išduotą pažymą.

Jei pareiškėjas yra **mirusiojo sugyventinis** pagal taikomuose teisės aktuose nustatytas sąlygas, jis turi pateikti pažymą apie bendrą gyvenimą tuo pačiu adresu (*certificado de convivencia en domicilio común*).

Mirusiojo vaikai: reikia pateikti savivaldybės civilinės metrikacijos registro išduotus atitinkamus gimimo liudijimus.

Sutuoktinio, kuris nebuvo oficialiai išsiskyręs su mirusiuoju, arba asmens, kuris su juo kartu gyveno pagal taikomuose teisės aktuose nustatytas sąlygas, vaikai, norėdami įrodyti savo kilmę, turi pateikti atitinkamus savivaldybės civilinės metrikacijos įstaigos išduotus gimimo liudijimus.

Taip pat jie turi įrodyti, kad vienas iš jų tėvų buvo susituokęs su mirusiuoju arba su juo kartu gyveno, nebent šios aplinkybės jau buvo įrodytos jo tėvui arba motinai pateikiant prašymą suteikti pagalbą.

Be to, ir mirusiojo vaikai, ir jo sutuoktinio, kuris nebuvo oficialiai išsiskyręs su mirusiuoju, arba asmens, kuris gyveno kartu su nukentėjusiuoju, vaikai turi įrodyti, kad jie nuo mirusiojo priklausė finansiškai, pateikdami šiuos dokumentus:

vietos savivaldybės išduotą pažymą apie bendrą gyvenimą;

bet kokios rūšies pajamų, gautų per dvylika mėnesių iki nukentėjusiojo mirties dienos, deklaraciją;

finansinių metų, kuriais nukentėjusysis mirė (jei nėra galimybės – finansinių metų, buvusių prieš metus, kuriais nukentėjusysis mirė), pajamų mokesčio deklaracijos kopiją. Jei tokia deklaracija nebuvo pateikta, reikia pateikti Nacionalinės mokesčių administravimo agentūros (*Agencia Estatal de la Administración Tributaria* (toliau – AEAT)) išduotą pažymą apie atleidimą nuo mokesčių.

Mirusiojo tėvai: turi įrodyti tėvystę pateikdami mirusio sūnaus arba dukros gimimo liudijimą. Be to, siekiant įsitikinti, kad nėra kitų galimų pagalbos gavėjų, kurie gali turėti pirmenybę gauti pagalbą, tėvai turi pateikti savo sūnaus arba dukros civilinės būklės mirties dieną pareiškimą bei nurodyti, ar žino apie bet kokį kitą asmenį, kuris pagal taikomus teisės aktus galėtų būti laikomas pagalbos gavėju.

Kad būtų galima suteikti **galutinę pagalbą laidotuvių išlaidoms padengti**, kartu su nepilnamečio ar neveiksnaus suaugusiojo tėvų arba globėjų prašymu, parengtu pagal oficialų šabloną, turi būti pateikta ši informacija ir dokumentai:

mirties fakto ir pagalbos gavėjo arba netiesioginio nukentėjusiojo statuso patvirtinamieji dokumentai;

veikos, turinčios sąmoningo (tyčinio) smurtinio nusikaltimo požymių, padarymo aplinkybių aprašymas bei įvykio data;

įrodymai, patvirtinantys, kad apie įvykius buvo pranešta valdžios institucijai;

pareiškimas dėl atitinkamo asmens gautos kompensacijos ir pagalbos arba galimų būdų gauti bet kokią kompensaciją ar pagalbą dėl šių įvykių;

teisinio sprendimo, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas ir dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių (sprendimo, sprendimo, priimto *in absentia*, sprendimo užbaigti bylą dėl nusikaltimo vykdytojo mirties arba sprendimo nutraukti bylą), kopija.

Be to, visada reikia pridėti šiuos dokumentus:

nepilnamečio arba neveiksnaus suaugusiojo mirties liudijimą;

siekiant įrodyti pagalbos gavėjų statusą, jei prašymą pateikia tėvai – nepilnamečio arba neveiksnaus suaugusiojo gimimo liudijimą, jei prašymą pateikia globėjas – autentišką globą pagrindžiantį dokumentą;

jei mirusysis buvo neveiksnius suaugęs asmuo – teisinį dokumentą, kuriuo pripažįstamas neveiksnumas, arba, jei taikoma – pažymą, pagrindžiančią neveiksnumo laipsnį;

tėvų arba globėjų nacionalinio asmens tapatybės dokumento kopiją, o ES valstybės narės piliečių atveju – dokumento, įrodančio šių asmenų tautybę, kopiją; išlaidų, susijusių su šarvojimu, palaikų gabenimu, laidojimu arba kremavimu, patvirtinamuosius dokumentus.

Kad būtų galima suteikti **galutinę pagalbą terapinio gydymo dėl seksualinių nusikaltimų išlaidoms padengti**, kartu su nukentėjusiojo arba jo atstovo prašymu, parengtu užpildant oficialią formą, turi būti pateikta ši informacija ir dokumentai:

veikos, turinčios sąmoningo (tyčinio) smurtinio nusikaltimo požymių, padarymo aplinkybių aprašymas bei įvykio data;

įrodymai, patvirtinantys, kad apie įvykius buvo pranešta valdžios institucijai;

pareiškimas dėl atitinkamo asmens gautos kompensacijos ir pagalbos arba galimų būdų gauti bet kokią kompensaciją ar pagalbą dėl šių įvykių;

teisinio sprendimo, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas ir dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių (sprendimo, sprendimo, priimto *in absentia*, sprendimo užbaigti bylą dėl nusikaltimo vykdytojo mirties arba sprendimo nutraukti bylą), kopija.

Be to, visada reikia pridėti šiuos dokumentus:

jei nukentėjusysis yra Ispanijos pilietis – nacionalinio asmens tapatybės dokumento kopiją;

ES valstybės narės piliečiams – jų pilietybę įrodantį dokumentą;

nukentėjusiojo pareiškimą, ar buvo pradėtas terapinis gydymas, ir, jei taikoma, pateikti sumokėtų išlaidų patvirtinamuosius dokumentus. Jei gydymas nebaigtas, tai reikia nurodyti.

Kad būtų galima suteikti **laikinąją pagalbą dėl laikino nedarbingumo ir negalią sukeliančių sužalojimų**, kartu su nukentėjusiojo arba jo atstovo prašymu, parengtu užpildant oficialią formą, turi būti pateikta ši informacija ir dokumentai:

sužalojimų arba žalos sveikatai klasifikacija, atlikta kompetentingos institucijos pagal atitinkamuose teisės aktuose nustatytą procedūrą;

veikos, turinčios sąmoningo (tyčinio) smurtinio ar seksualinio nusikaltimo požymių, padarymo aplinkybių aprašymas bei įvykio data ir vieta;

įrodymai, kad apie įvykius buvo pranešta kompetentingai institucijai, arba kad dėl šių įvykių pačios kompetentingos institucijos iniciatyva yra vykdomas baudžiamasis procesas;

pareiškėjo gautos kompensacijos ir pagalbos deklaracija dėl nagrinėjamų prašymų arba galimų būdų gauti bet kokią kompensaciją ar pagalbą dėl šių įvykių; prašymas pateikti prokuroro protokolą, kuriame būtų nurodyta, kad yra *prima facie* įrodymų, kad sužalojimai buvo sukelti smurtiniais ir sąmoningais (tyčiais) veiksmais;

jei nukentėjusysis yra Ispanijos pilietis – nacionalinio asmens tapatybės dokumento kopija;

ES valstybės narės piliečiams – jų pilietybę įrodantis dokumentas;

bet kokios rūšies pajamų, kurias pareiškėjas gavo per metus iki prašymo pateikimo, deklaracija ir paskutinių finansinių metų pajamų mokesčio deklaracijos kopija, o, jei deklaracija nebuvo pateikta – Nacionalinės mokesčių administravimo agentūros (AEAT)) išduota pažyma apie atleidimą nuo mokesčių.

Kad būtų galima suteikti **laikinąją pagalbą mirties atveju**, kartu su nukentėjusiojo arba jo atstovo prašymu, parengtu naudojant oficialių šabloną, turi būti pateikta ši informacija ir dokumentai:

mirties fakto ir pagalbos gavėjo, kaip netiesioginio nukentėjusiojo, statuso patvirtinamieji dokumentai. Reikia pateikti tiesioginės nusikaltimo aukos mirties liudijimą, taip pat, atsižvelgiant į pagalbos gavėjo ryšį su mirusiuoju, šiuos dokumentus:

jei nukentėjusysis ir jo sutuoktinis negyveno skyrium arba oficialiai negyveno skyrium: išsamų santuokos registracijos liudijimą, savivaldybių civilinės metrikacijos registro išduotą po nukentėjusiojo mirties;

konkrečiai dėl tokios rūšies pagalbos – pajamų, kurias pareiškėjas gavo per metus iki prašymo pateikimo, deklaraciją ir paskutinių finansinių metų pajamų mokesčio deklaracijos kopiją, o, jei deklaracija nebuvo pateikta – Nacionalinės mokesčių administravimo agentūros (AEAT)) išduotą pažymą apie atleidimą nuo mokesčių.

Jei pareiškėjas yra **mirusiojo sugyventinis** pagal taikomuose teisės aktuose nustatytas sąlygas, jis turi pateikti pažymą apie bendrą gyvenimą tuo pačiu adresu.

Siekiant įrodyti bendro gyvenimo faktinius santykius, atitinkančius sutuoktinių santykius, rekomenduojama pateikti atitinkamo Partnerystę įregistravusių asmenų registro (*Registro de parejas de hecho*) išduotą pažymą.

Konkrečiai dėl tokios rūšies pagalbos – pajamų, kurias pareiškėjas gavo per metus iki prašymo pateikimo, deklaraciją ir paskutinių finansinių metų pajamų mokesčio deklaracijos kopiją, o, jei deklaracija nebuvo pateikta – Nacionalinės mokesčių administravimo agentūros (AEAT)) išduotą pažymą apie atleidimą nuo mokesčių.

Jei pareiškėjas yra **mirusiojo sugyventinis** pagal taikomuose teisės aktuose nustatytas sąlygas, jis turi pateikti pažymą apie bendrą gyvenimą tuo pačiu adresu.

Mirusiojo vaikai: reikia pateikti savivaldybių civilinės metrikacijos registro išduotus atitinkamus gimimo liudijimus.

Sutuoktinio, kuris nebuvo oficialiai išsiskyręs su mirusiuoju, arba asmens, kuris su juo kartu gyveno pagal taikomuose teisės aktuose nustatytas sąlygas, vaikai, norėdami įrodyti savo kilmę, turi pateikti atitinkamus savivaldybių civilinės metrikacijos įstaigos išduotus gimimo liudijimus. Taip pat jie turi įrodyti, kad vienas iš jų tėvų buvo susituokęs su mirusiuoju arba su kartu gyveno, nebent šios aplinkybės jau buvo įrodytos jo tėvui arba motinai pateikiant prašymą suteikti pagalbą.

Be to, ir mirusiojo vaikai, ir jo sutuoktinio, kuris nebuvo oficialiai išsiskyręs su mirusiuoju, arba asmens, kuris gyveno kartu su nukentėjusiuoju, vaikai turi įrodyti, kad jie nuo mirusiojo priklausė finansiškai, pateikdami šiuos dokumentus:

vietos savivaldybės išduotą pažymą apie bendrą gyvenimą;

bet kokios rūšies pajamų, gautų per dvylika mėnesių iki nukentėjusiojo mirties dienos, deklaraciją;

finansinių metų, kuriais nukentėjusysis mirė (jei nėra galimybės – finansinių metų, buvusių prieš metus, kuriais nukentėjusysis mirė), pajamų mokesčio deklaracijos kopiją. Jei tokia deklaracija nebuvo pateikta, reikia pateikti Nacionalinės mokesčių administravimo agentūros (*Agencia Estatal de la Administración Tributaria* (toliau – AEAT)) išduotą pažymą apie atleidimą nuo mokesčių;

veikos, turinčios sąmoningo (tyčinio) smurtinio ar seksualinio nusikaltimo požymių, padarymo aplinkybių aprašymą bei įvykio datą ir vietą;

įrodymus, kad apie įvykius buvo pranešta kompetentingai institucijai, arba kad dėl šių įvykių pačios kompetentingos institucijos iniciatyva yra vykdomas baudžiamasis procesas;

pareiškėjo gautos kompensacijos ir pagalbos deklaraciją dėl nagrinėjamų prašymų arba galimų būdų gauti bet kokią kompensaciją ar pagalbą dėl šių įvykių; prašymą pateikti prokuroro protokolą, kuriame būtų nurodyta, kad yra *prima facie* įrodymų, kad sužalojimai buvo sukelti smurtiniais ir sąmoningais (tyčiais) veiksmais;

jei nukentėjusysis yra Ispanijos pilietis – nacionalinio asmens tapatybės dokumento kopiją;

ES valstybės narės piliečiams – jų pilietybę įrodantį dokumentą.

Kad būtų galima suteikti **laikiną pagalbą mirties atveju**, kartu su nukentėjusiojo arba jo atstovo prašymu, parengtu užpildant oficialią formą, turi būti pateikta ši informacija ir dokumentai:

veikos, turinčios sąmoningo (tyčinio) smurtinio ar seksualinio nusikaltimo požymių, padarymo aplinkybių aprašymas bei įvykio data ir vieta;

įrodymai, kad apie įvykius buvo pranešta kompetentingai institucijai, arba kad dėl šių įvykių pačios kompetentingos institucijos iniciatyva yra vykdomas baudžiamasis procesas;

pareiškėjo gautos kompensacijos ir pagalbos deklaracija dėl nagrinėjamų prašymų arba galimų būdų gauti bet kokią kompensaciją ar pagalbą dėl šių įvykių; prašymas pateikti prokuroro protokolą, kuriame būtų nurodyta, kad yra *prima facie* įrodymų, kad sužalojimai buvo sukelti smurtiniais ir sąmoningais (tyčiais) veiksmais;

jei nukentėjusysis yra Ispanijos pilietis – nacionalinio asmens tapatybės dokumento kopija;

ES valstybės narės piliečiams – jų pilietybę įrodantis dokumentas.

nepilnamečio arba neveiksnaus suaugusiojo mirties liudijimas;

siekiant įrodyti pagalbos gavėjų statusą, jei prašymą pateikia tėvai – nepilnamečio arba neveiksnaus suaugusiojo gimimo liudijimas, jei prašymą pateikia globėjas – oficialus globą pagrindžiantis dokumentas;

jei mirusysis buvo neveiksnius suaugęs asmuo – teisinis dokumentas, kuriuo pripažįstamas neveiknumas, arba, jei taikoma – pažyma, pagrindžianti neveiknumo laipsnį;

bet kokios rūšies pajamų, kurias tėvai arba globėjai gavo per metus iki prašymo pateikimo, deklaracija ir paskutinių finansinių metų pajamų mokesčio deklaracijos kopija, o, jei deklaracija nebuvo pateikta – Nacionalinės mokesčių administravimo agentūros (AEAT)) išduota pažyma apie atleidimą nuo mokesčių;

išlaidų, susijusių su šarvojimu, palaiškų gabenimu, laidojimu arba kremavimu, patvirtinamieji dokumentai.

Kad būtų galima suteikti **laikiną pagalbą terapinio gydymo dėl seksualinių nusikaltimų išlaidoms padengti**, kartu su nukentėjusiojo arba jo atstovo prašymu, parengtu užpildant oficialią formą, turi būti pateikta ši informacija ir dokumentai:

veikos, turinčios sąmoningo (tyčinio) smurtinio ar seksualinio nusikaltimo požymių, padarymo aplinkybių aprašymas bei įvykio data ir vieta;

įrodymai, kad apie įvykius buvo pranešta kompetentingai institucijai, arba kad dėl šių įvykių pačios kompetentingos institucijos iniciatyva yra vykdomas baudžiamasis procesas;

pareiškėjo gautos kompensacijos ir pagalbos deklaracija dėl nagrinėjamų prašymų arba galimų būdų gauti bet kokią kompensaciją ar pagalbą dėl šių įvykių; prašymas pateikti prokuroro protokolą, kuriame būtų nurodyta, kad yra *prima facie* įrodymų, kad sužalojimai buvo sukelti smurtiniais ir sąmoningais (tyčiais) veiksmais;

jei nukentėjusysis yra Ispanijos pilietis – nacionalinio asmens tapatybės dokumento kopija;

ES valstybės narės piliečiams – jų pilietybę įrodantis dokumentas.

nukentėjusiojo pareiškimas, ar buvo pradėtas terapinis gydymas, ir, jei taikoma, sumokėtų išlaidų patvirtinamieji dokumentai. Jei gydymas nebaigtas, tai reikia nurodyti;

bet kokios rūšies pajamų, kurias atitinkamas asmuo gavo per metus iki prašymo pateikimo, deklaracija ir paskutinių finansinių metų pajamų mokesčio deklaracijos kopija, o, jei deklaracija nebuvo pateikta – Nacionalinės mokesčių administravimo agentūros (AEAT)) išduota pažyma apie atleidimą nuo mokesčių.

Teroristinių nusikaltimų atveju teisės aktuose nustatytos įvairių rūšių pagalbos suteikimo procedūra pradedama atitinkam asmeniui arba jo atstovui pateikiant prašymą, parengtą užpildant oficialią formą, prie kurio turi būti pridedami šie dokumentai:

dokumentai, įrodantys atitinkamo asmens statusą, arba, jei taikoma, giminystės su nukentėjusiuoju laipsnį;

sprendimas, dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių ir kuriuo pripažįstama teisė gauti kompensaciją dėl įvykių ir kompensaciją už žalą, priskiriamus Ispanijos teisės aktų taikymo sričiai;

jei sprendimas dar nėra priimtas, tačiau įvyko atitinkamas teismo procesas arba buvo pradėtas baudžiamasis procesas dėl nusikaltimų, bet kokie teisiškai leidžiami dokumentai, įrodantys nukentėjusiojo arba pagalbos gavėjo statusą, patirtą žalą ir įvykių, dėl kurių buvo patirta žala, pobūdį;

bet koks ankstesnis administracinis sprendimas;

mirties liudijimas, jei nukentėjusysis mirė;

šeimos knygos (*Libro de familia*) fotokopija;

policijos protokolai ar ataskaitos;

klinikinės ar psichologinės išvados;

jei prašoma suteikti **laikiną apgyvendinimą**:

policijos protokolas arba policijos ar Civilinės gvardijos pažyma, kuriuose būtų nurodyta, kad žala buvo patirta teroro akto metu arba dėl jo (jei administracijoje nėra žalos priežastį pagrindžiančių įrodymų);

jei pareiškėjas yra savininkas: perdavimo aktas, pirkimo–pardavimo sutartis arba žemės registro pažyma, naujausias nekilnojamojo turto mokesčio (*Impuesto de Bienes Inmuebles*) kvitas arba Gyventojų asociacijos pirmininko pareiškimas, kad pareiškėjas yra asociacijos narys;

jei pareiškėjas yra nuomininkas: nuomos sutartis, paskutinio nuomos mokesčio mokėjimo kvitas arba mokėjimo už nuomininko sunaudotą vandenį, elektrą arba naudotas telefono paslaugas kvitas;

jei pareiškėjas nėra nei savininkas, nei nuomininkas: dokumentas, įrodantis pareiškėjo teisinį statusą, pagal kurį jis gali atlikti arba organizuoti remonto darbus;

jei tai susiję su pareiškėjo faktine gyvenamąja vieta, o atitinkamas adresas nėra nurodytas jo nacionaliniame tapatybės dokumente (toliau – DNI):

registracijos liudijimas arba pajamų mokesčio deklaracija, kurioje nurodyta gyvenamoji vieta mokesčių tikslais, arba Gyventojų asociacijos pirmininko pareiškimas, kad pareiškėjas nuolat gyvena gyvenamojoje vietoje;

jei prašoma skirti kompensaciją už **žalą transporto priemonėi**:

policijos protokolas arba policijos ar Civilinės gvardijos pažyma, kuriuose būtų nurodyta, kad žala buvo patirta teroro akto metu arba dėl jo (jei administracijoje nėra žalos priežastį pagrindžiančių įrodymų);

transporto priemonės registracijos liudijimas (pareiškėjo vardu);

įrodymai, kad išpuolio metu galiojo draudimo liudijimas pagal sutartį, kuriuose būtų nurodyta draudimo rūšis ir apdraustos rizikos;

jei buvo atliktas remontas – sąskaita, įrodanti žalos, padarytos teroristiniais veiksmais, pašalinimo išlaidas;

jei prašoma **pagalbos studijoms**, reikia pateikti patvirtinamuosius dokumentus, kuriuose būtų išsamiai aprašyti studijų kreditai, kuriems gauti studentas užsiregistravo, ir jo mokymosi rezultatai.

Ar reikia mokėti administracinius ar kitus mokesčius po to, kai prašymas gaunamas arba išnagrinėjamas?

Ne.

Kuri institucija priima sprendimą dėl prašymo kompensuoti žalą (nacionaliniu atveju)?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju teisės aktuose numatyta valstybės pagalbą valdo ir sprendimus dėl jos priima **Finansų ir viešojo administravimo ministerijos Personalo išlaidų ir valstybinių pensijų generalinis direktoratas**.

Terorizmo nusikaltimų atveju sprendimus dėl teisės aktuose numatytos pagalbos suteikimo arba atsisakymo ją suteikti priima **Vidaus reikalų ministerija**.

Kur siųsti prašymą (nacionaliniu atveju)?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju prašymai suteikti pagalbą, parengti užpildant oficialią formą, siunčiami **Finansų ir viešojo administravimo ministerijos Personalo išlaidų ir valstybinių pensijų generaliniam direktoratui** šiuo adresu:

Avenida del General Perón, 38 (Edificio Master's II) - 28020 Madrid.

Dėl pagalbos rengiant ir išsiunčiant prašymus suteikti pagalbą pareiškėjai gali kreiptis į atitinkamą **Paramos nusikaltimų aukoms tarnybą**, kurioje jiems bus suteikta informacija apie bet kokią finansinę pagalbą, kurią jie gali gauti, ir įvairias procedūras.

Šios tarnybos veikia visose autonominėse srityse, beveik visų provincijų sostinėse ir kituose miestuose.

Paramos nusikaltimų aukoms biurų adresus galite rasti spustelėję šią [nuorodą](#).

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju prašymai suteikti pagalbą, parengti užpildant oficialią formą, siunčiami **Vidaus reikalų ministerijos Paramos nuo terorizmo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims generaliniam direktoratui** šiuo adresu:

Subdirección General de Apoyo a Víctimas del Terrorismo, C/ Amador de los Ríos 8. 28010 MADRID

Nacionalinio aukštojo teismo Informacijos ir paramos terorizmo aukoms biuras teikia bendro pobūdžio informaciją apie finansinę paramą, kurią gali gauti terorizmo aukos. Šio biuro adresas:

C/ Goya, 14, 5ª planta, 28071 MADRID.

Kontaktinis telefono numeris + 34 91 400 74 02

Ar turiu dalyvauti nagrinėjant prašymą ir (arba) priimant sprendimą dėl prašymo?

Smurtinių nusikaltimų ir seksualinių nusikaltimų atveju baigus visus tyrimus ir prieš parengiant sprendimo dėl pagalbos suteikimo ar atsisakymo ją suteikti projektą pareiškėjas bus išklaudytas pagal taikomus teisės aktus, kad turėtų galimybę pateikti reikalingus argumentus.

Jei nusikaltimas buvo padarytas Ispanijoje, o pareiškėjo, kuris kreipėsi pagalbos, įprastinė gyvenamoji vieta yra kitoje ES valstybėje narėje, kai pagalbos prašymas pateikiamas per valstybės narės, kurioje yra pareiškėjo įprastinė gyvenamoji vieta, padedančiąją instituciją, Finansų ir viešojo administravimo ministerijos Personalo išlaidų ir valstybinių pensijų generalinis direktoratas, kaip sprendžiančioji institucija, jei mano, kad tai reikalinga, gali užtikrinti atitinkamos padedančiosios institucijos bendradarbiavimą, kad ši atliktų pareiškėjo arba bet kokio kito asmens išklausymo procedūrą.

Kad būtų galima išklausti asmenį, Finansų ir viešojo administravimo ministerijos Personalo išlaidų ir valstybinių pensijų generalinis direktoratas gali valstybės narės, kurioje yra pareiškėjo, kuris kreipėsi pagalbos, įprastinė gyvenamoji vieta, padedančiosios institucijos paprašyti pateikti bet kokią reikalingą informaciją, kad institucija, nagrinėjanti klausimą dėl pagalbos suteikimo arba atsisakymo ją suteikti, galėtų pareiškėją (jei jis su tuo sutinka) išklausti tiesiogiai, telefonu arba surengiant vaizdo konferenciją. Be to, išklausymą vykdančiąją instituciją Finansų ir viešojo administravimo ministerijos Personalo išlaidų ir valstybinių pensijų generaliniam direktoratui turi nusiųsti įvykusio išklausymo protokolą.

Teroristinių nusikaltimų atveju taikomos tos pačios taisyklės, kaip ir dėl smurtinių bei seksualinių nusikaltimų, kai nusikaltimas buvo padarytas Ispanijoje, o pareiškėjo, kuris kreipiasi pagalbos, įprastinė gyvenamoji vieta yra kitoje ES valstybėje narėje. Jei prašymas suteikti pagalbą pateikiamas per valstybės narės, kurioje yra pareiškėjo įprastinė gyvenamoji vieta, padedančiąją instituciją, pirmiau nurodytus veiksmus dėl išklausymo kaip sprendžiančioji institucija atlieka Vidaus reikalų ministerija per Paramos nukentėjusiesiems nuo terorizmo generalinį direktoratą.

Kiek laiko (apytikriai) užtrunka, kol gaunamas institucijos sprendimas dėl prašymo kompensuoti žalą?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju prašymo suteikti pagalbą pateikimo terminas paprastai yra vieni metai nuo tos dienos, kurią įvyko nusikaltimas.

Sprendimo suteikti arba atsisakyti suteikti pagalbą priėmimo (galutinai arba laikinai) terminai:

dėl **negalią sukeliančių sužalojimų, sužalojimų pasunkėjimo arba mirties**: 6 mėnesiai;

dėl **laikino nedarbingumo**: 4 mėnesiai;

dėl **terapinio gydymo po seksualinių nusikaltimų išlaidų ir laidotuvių išlaidų**: 2 mėnesiai.

Prašymas gali būti laikomas atmestu, jei suėjus konkretaus sprendimo priėmimo terminui nebuvo aiškiai priimtas joks sprendimas.

Terorizmo nusikaltimų atveju prašymai paprastai turi būti pateikiami per vienus metus nuo tada, kai buvo padaryta žala, arba nuo tada, kai buvo atliktas įvertinimas, įrodantis priežastinį ryšį tarp teroro akto ir padarinių. Pagalbos studijoms atveju terminas yra trys mėnesiai nuo registracijos į kursą.

Atitinkamo sprendimo priėmimo ir pranešimo apie jį terminas yra dvylika mėnesių, išskyrus dėl pagalbos studijoms – šiuo atveju terminas yra šeši mėnesiai.

Prašymas laikomas patvirtintu, jei suėjus terminui nebuvo priimtas joks aiškus sprendimas.

Jei nesu patenkintas institucijos sprendimu, kaip galiu jį apskųsti?

Dėl **smurtinių ir seksualinių nusikaltimų** Finansų ir viešojo administravimo ministerijos sprendimus dėl teisės aktuose numatytos pagalbos pareiškėjai gali skųsti per vieną mėnesį nuo pranešimo apie sprendimą. Jei per šį laikotarpį sprendimas neapskundžiamas, vienintelė galimybė yra pateikti atitinkamai ministerijai skundą dėl išimtinės peržiūros.

Sprendimą galima skųsti **Finansų ir viešojo administravimo ministerijai** arba Nacionalinei pagalbos ir paramos smurtinių nusikaltimų aukoms komisijai (**Comisión Nacional de Ayuda y Asistencia a las Víctimas de Delitos Violentos**).

Nacionalinė komisija yra kompetentinga įstaiga, priimanti sprendimus dėl skundų, kuriais skundžiami Finansų ir viešojo administravimo ministerijos sprendimai dėl pagal taikomus teisės aktus teikiamos pagalbos.

Jei Nacionalinė komisija per tris mėnesius nuo skundo pateikimo nepasiekia susitarimo, skundas laikomas atmestu. Tokį sprendimą galima apskųsti administraciniu skundu.

Teroristinių nusikaltimų atveju Vidaus reikalų ministerijos sprendimus, priimamus pagal administracinę procedūrą dėl prašymų suteikti įvairių rūšių pagalbą, galima skųsti pačiai institucijai arba tiesiogiai ginčyti pagal administracinės teisenos teisinę sistemą.

Kur galiu gauti reikiamas formas ir kitą informaciją apie tai, kaip pateikti prašymą?

Dėl smurtinių nusikaltimų ir seksualinių nusikaltimų pagalbos dėl prašymų suteikti pagalbą pateikimo ir išsiuntimo pareiškėjai gali kreiptis į atitinkamą **Paramos nusikaltimų aukoms biurą**, kuriame jiems bus suteikta informacija apie finansinę pagalbą, kurią jie gali gauti, ir įvairias kreipimosi dėl pagalbos procedūras.

Šie biurai veikia visose autonominėse srityse, beveik visų provincijų sostinėse ir kituose miestuose.

Paramos nusikaltimų aukoms biurų adresus galite rasti spustelėję šią [nuorodą](#).

Specialias prašymo suteikti pagalbą formas galite rasti spustelėję šią [nuorodą](#).

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju prašymai suteikti pagalbą, parengti užpildant oficialią formą, siunčiami Vidaus reikalų ministerijos Paramos nuo terorizmo nukentėjusiesiems asmenims generaliniam direktoratui šiuo adresu:

Subdirección General de Apoyo a Víctimas del Terrorismo, C/ Amador de los Ríos 8. 28010 MADRID

Specialias prašymo suteikti pagalbą formas galite rasti spustelėję šią [nuorodą](#).

Nacionalinio aukštojo teismo Informacijos ir paramos nukentėjusiesiems nuo terorizmo asmenims biuras teikia bendro pobūdžio informaciją apie finansinę paramą, kurią gali gauti nukentėję nuo terorizmo asmenys. Šio biuro adresas:

C/ Goya, 14, 5ª planta, 28071 MADRID.

Kontaktinis telefono numeris + 34 91 400 74 02

Ar yra speciali pagalbos linija arba interneto svetainė, kur galėčiau kreiptis?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju prašymo skirti įvairių rūšių pagalbą formas arba šablonus galite rasti spustelėję šią [nuorodą](#).

Paramos nusikaltimų aukoms biurų, kuriuose teikiama informacija apie finansinę pagalbą, kurią galite gauti, bei įvairias kreipimosi dėl tokios pagalbos procedūras, **adresus** galite rasti spustelėję šią [nuorodą](#).

Informacijos **teroristinių nusikaltimų** atveju teikiamą pagalbą galite rasti [Vidaus reikalų ministerijos interneto svetainėje](#).

Nacionalinio aukštojo teismo Informacijos ir paramos nukentėjusiesiems nuo terorizmo asmenims biuras teikia bendro pobūdžio informaciją apie finansinę paramą, kurią gali gauti nukentėję nuo terorizmo asmenys.

Ar rengdamas prašymą galiu gauti teisinę (advokato) pagalbą?

Smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju nukentėjusieji gali prašyti suteikti nemokamą teisinę pagalbą pagal Ispanijoje taikomų teisės aktų nustatytus reikalavimus ir procedūrą.

Visų pirma pagal Ispanijos teisės aktus nuo smurto lyties pagrindu nukentėję asmenys turi teisę gauti nemokamą teisinę konsultaciją prieš pateikiant skundą ir būti nemokamai ginami ir atstovaujami advokato bei atstovo visuose administraciniuose procesuose ir bylose, tiesiogiai arba netiesiogiai pradėtuose dėl patirto smurto.

Tokiose situacijose nukentėjusįjį turėtų ginti viena teisininkų grupė, jei taip deramai užtikrinama nukentėjusiojo teisė į gynybą. Nukentėjusiojo mirties atveju šią teisę turi ir jo teisių perėmėjai, jei jie nedalyvavo vykdant tuos nusikalstamus veiksmus.

Teroristinių nusikaltimų atveju pagal Ispanijos teisės aktus terorizmo aukomis pripažinti asmenys turi teisę Ispanijoje galiojančių teisės aktų, kuriais reglamentuojama teisinė pagalba, nustatyta tvarka gauti teisinę pagalbą visuose teismo procesuose ir administracinėse procedūrose, pradėtuose dėl teroro akto, dėl kurio jie tapo nukentėjusiais, nepriklausomai nuo jų finansinių išteklių.

Bet kuriuo atveju skubi nemokama teisinė pagalba užtikrinama visiems nukentėjusiesiems nuo terorizmo asmenims, kurie dėl jos kreipiasi. Teisė gauti teisinę pagalbą prarandama, jei vėliau nepripažįstamas nukentėjusiojo statusas, priimamas išteisinamasis nuosprendis, dėl kurio daugiau nėra teisių gynimo priemonių, arba byloje nesiimama daugiau veiksmų, tačiau nėra įpareigojimo atlyginti išlaidas už jokiais paslaugas, kuriomis iki tol buvo naudojamosi nemokamai.

Ar yra paramos aukoms organizacijų, kurios galėtų padėti pateikti prašymą kompensuoti žalą?

Dėl smurtinių nusikaltimų ir seksualinių nusikaltimų pagalbos dėl prašymų suteikti pagalbą pateikimo ir išsiuntimo pareiškėjai gali kreiptis į atitinkamą

Paramos nusikaltimų aukoms biurą, kuriame jiems bus suteikta informacija apie finansinę pagalbą, kurią jie gali gauti, ir įvairias kreipimosi dėl pagalbos procedūras.

Šie biurai veikia visose autonominėse srityse, beveik visų provincijų sostinėse ir kituose miestuose.

Paramos nusikaltimų aukoms biurų adresus galite rasti spustelėję šią [nuorodą](#).

Nacionalinio aukštojo teismo Informacijos ir paramos nukentėjusiems nuo terorizmo asmenims biuras teikia bendro pobūdžio informaciją apie finansinę paramą, kurią gali gauti nukentėję nuo terorizmo asmenys. Šio biuro adresas:

C/ Goya, 14, 5ª planta, 28071 MADRID.

Kontaktinis telefono numeris + 34 91 400 74 02

Paskutinis naujinimas: 02/12/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.